

DOMOLJUB



Izhaja vsak šetrtlek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisal in dopisil se pošilja: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inzerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 32.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1910.

Leto XXIII.

Učitelji na liberalni tlaki.

Dobrega učitelja spoštuje naše ljudstvo. Hvaležni so mu otroci in starši; v lepem spominu ga ohranijo še dolgo potem, ko odide v drug kraj, ali ko ga že leta in leta krije črna zemlja. Ogromna večina naših očetov in mater je tudi prepričana, da je za otroke šola potrebna in veseli so, če vidijo, da se res kaj nauče. Slepí pa niso naši ljudje. Bridke izkušnje govore iz njih, če tožijo, da niso šolski uspehi marsikje z ogromnimi stroški za šole v nobenem razmerju. Dobro šolo hvalijo in jo podpirajo; slabih šol, ki jih imamo na Slovenskem žalibog mnogo preveč, pa nihče ne more hvaliti. Največkrat je iskati vzroka premajhnemu zanimanju za šolo ali celo mrznji do nje v pomanjkljivosti šolskega poduka. Splošno trdijo celo socialni demokratje, da naša šola ni prav uravnana glede na ljudske potrebe. Cela uredba je slaba; ozira se premalo na življenje in zato se v nji uči mnogo nepotrebnega; za reči, ki jih bo otrok rabil v svojem prihodnjem stanu, pa ni ne časa, ne prostora.

Dober učitelj, ki ima veselje do svojega poklica, in ki ljubi mladino in ljudstvo, more tudi vkljub slabim šolskim postavam doseči mnogo lepih uspehov. Čast tistim učiteljem in učiteljicam, ki vestno izvršujejo svoj posel. Mladina jih ljubi in uboga in ljudstvo jih šteje med svoje najboljše prijatelje. Kjer si pa učitelj sam koplje brezdnost med seboj in med ljudstvom, tam je pa seveda drugače.

Politika je mnogim učiteljem pri nas zmešala glave. Liberalci, ki povsod veliko kokodakajo in bore malo nesejo, so s svojim šumom in vpitjem sami tega največ krivi. Vsak pameten človek mora priznati, da more pri nas

poduk napredovati samo, če gresta šola in cerkev, učitelj in duhovnik roko v roki, vzajemno na delo. Liberalci so pa rjuli in vedno rjovejo, da mora biti učitelj duhovnikov nasprotnik in šola proti cerkvi. Saj poznamo tiste litanije, ki jih dan za dnem žebrajo liberalni mešetarji: Učitelj dela za izobrazbo, duhovnik za nevednost; učitelj razširja svetlobo, duhovnik temo; učitelj je prosvetljen in napreden, duhovnik pa nazadnjaški mračnjak. Na naprednih učiteljih sloni narodova bodočnost; zato pa morajo proč od farovžev, proč od cerkve.

Hvala in slava rada zmede človeku možgane. Kdo se bo čudil, če je torej marsikak učitelj začel prisegati na te litanije in se zaril, da sam ni prav vedel, kedaj, v liberalno listje. Iz pripravnice pride dvajsetleten mladenič, mlada deklica za učitelja, za učiteljico. Neizkušena sta, življenja ne poznata. Krog ušes jima pa venomer brni liberalna muzika. Ali je potem čudno, če začneta plesati po nji? Vsak človek mora držati na svoj stan, seveda se mora pri tem varovati, da ne splava previsoko, marveč da ostane lepo na tleh: Liberalci so pa uboge učitelje obdali s svojim dimom, da niso vedeli, kje da so. Poleg tega so se pa obnašali liberalci, kakor bi bil cel svet njihov. V zvezi z nemškimi graščaki so res imeli celo kranjsko deželo do nedavna v rokah. Tudi to je vplivalo na učitelje. V deželnem šolskem svetu je bila večina liberalna, v okrajnih ravno tako. Krajni šolski sveti so imeli malo pomena; samo plačevati za razne šolske stroške so smeli, drugzega nič. Pa še tam so vsled tega, ker ljudstvo še ni bilo prebujeno, gospodarili v mnogih krajih liberalni mogočniki. Kjer je le količkaj kazalo, je okrajni šolski svet imenoval liberalca za krajnega šolskega nadzor-

nika. Zgodilo se je celo, da so rajše imenovali za to mesto moža, ki ni znal ne brati, ne pisati, samo da je trobil v liberalni rog in nagajal župniku. Učitelj je videl nad seboj liberalne gospodarje, ki so ga hujskali, naj bo priganjač za liberalne liste in za njihovo stranko; magnatje v kraju, kjer je služboval, so bili večinoma liberalni. Kamor je pogledal, so bili krog njega in nad njim liberalci. Potem se pač ne smemo čuditi, da je prezrl ljudstvo, njegovo prepričanje in moč. Marsikateri bi se pa sam še ne bil kar tako pogreznil v liberalno politiko, ko bi ga njegovi tovariši k temu ne priganjali. V okraj je prišel kak liberalni petelinček za učitelja in miru je bilo konec. Toliko časa je dregal in napadal, da se mu je večina učiteljstva udala in se zapisala pod liberalno zastavo. Marsikateri osebno pošten in dober učitelj je bil tako prisiljen, da je prihuljeno, z nejevoljo v srcu, vendar pa stanovitno hodil liberalcem po kostanj v žerjavico.

Začel se je po celi deželi direndaj. Liberalni učitelj je plesal, kakor mu je godla liberalna stranka. Moral je širiti liberalne časopise, moral je preganjati naše. Uspeh je bil seveda le — figa. »Domoljub« na prim. je liberalnim učiteljem dolžan veliko hvaležnost. Ko bi ne bili tako glasno in neprenehoma zabavljali proti njemu, bi se ne bil tako silno razširil. — Za liberalne liste je moral učitelj pisati. Kar se je v kaki beznici skuhalo proti duhovnikom, proti našim občinskim odborom ali sploh proti naši stranki, vse je prišlo v liste. Najbolj umazani dopisi so se skotili v šolah. Laži in obrekovanja, natolcevanja in sumničenja ni bilo ne konca ne kraja. Naša društva, naše posojilnice in zadrage so imele v liberalnih učiteljih svoje stalne, neplačane nadzornike, ki so vsako čenčo sproti spra-

vili v podobni kakega dopisa med svet. Liberalni učitelj je bil za briča proti naši stranki. Pri volitvah pa priganjač! Moral se je pehati za žive in mrtve za liberalne kandidate in zabavljati proti našim. Nšeteto laži, ki so se širile in se še širijo proti našim poslancem, imajo svoje gnezdo med liberalnimi učitelji. Naši poslanci so podražili moko in meso, oni so krivi vsemu, kar se kje slabega zgodi. Toča in povodenj, suša in črv, — vse gre na njihov račun. Koliko takih oslovskih očitanih se je zleglo po oštarijah, kjer je kak liberalni učitelj razkladal svojo modrost.

Ljudje so seveda to videli in slišali; plank nimajo pred glavo in kmalu so spoznali, koliko je ura. Učitelj je dosegel s svojim postopanjem samo to, da je izgubil veljavo in spoštovanje med ljudmi. Nekaj jih je pač imel na svoji strani, toda vsake volitve so sijajno pokazale, da služba liberalnega briča in priganjača učitelju prav nič ne nese. Liberalci so mu pač mnogo obetali, dali pa nič. Ureditev učiteljskih plač čaka našo stranko.

Ljudska stranka je zmagala; tudi v deželnem šolskem svetu in v okrajnih šolskih svetih so se razmere temeljito izpremenile. Ljudstvo ne mara učitelja, ki bi kopal jamo med šolo in cerkvijo in zdaj ima tudi moč, da se ga otrese, če ne miruje. Naša stranka nikogar ne preganja in neče delati nikomur krivice. Braniti se pa mora, ker s tem brani ljudstvo, ki jo vzdržuje. Zato naj se nihče ne čudi, če se ne ustavi pred učiteljem, ki hujša in dela nemir, marveč če tudi tu hoče napraviti red. Liberalci seveda zatulijo, kadar se kakemu liberalnemu učitelju na primeren način pove, naj bo pameten; toda to tuljenje je nam samo za zabavo in kratek čas. Hvala jim zanj!

Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Socialno - zavarovalni odsek avstrijskega državnega zbora,

o katerem smo že zadnjič poročali, je končal koncem preteklega tedna razprave in se snide zopet v kimovcu. Razpravljal je glede zavarovanja proti nezgodam. Za jesensko razpravo je odmerjeno tudi važno vprašanje: Se - li sprejmejo v zakon kot poškodovani tudi taki delavci, ki so zboleli radi poklicne bolezni, n. pr. radi zastrupljenja po živem srebru, svincu, fosforju itd. Da bi se to velevažno socialno vprašanje rešilo čim najugodnejše! — V dosedanjih svojih razpravah je pododsek sprejel tudi določbo, da ne bodo bolniške blagajne dajale poškodovancem več kakor le skozi 4 tedne bolniščinne. Vladni načrt zahteva 13 tednov. Torej bi po sklepu pododseka ostalo pri sedanjem. — Mnogo se sedaj ugiblje o tem, se - li državni zbor razpusti

in razpišejo nove volitve, da se vlada ozir. Bienenrth osvobodijo tako neprilicne mu obstrukcije »Slovanske Unije« in si ustvari vladno večino. Iz vladi prijaznih listov je razvideti, da se vladi ne zdi nič kaj pametno razgnati zbornice in si iz črede novih poslancev šele na novo privabiti s soljo vabljenih obljub in ugodnosti vladno večino, temveč si jo hoče na temelju sedanjne povečati v močnejšo delovno večino. To pa hoče Bienenrth doseči potem pogajanja s posameznimi strankami in skupinami, oziroma njih vladi vdanimi voditelji in člani. Neko poročilo našteva na prvem mestu kot prvega takega vladnega velelakaja hofrata Ploja in tovariše iz »Saveza Jugoslovana«, namreč dalmatinski vladni kvartet: poslanec Ivčevića, Vukovića, Biankinića, Perića, ki so bili na Dunaju za obstrukcijo, a sedaj v Splitu se pa »znašajo« nad jugoslovansko obstrukcijo. Ti veliki »Slovani«, Bienenrthovi klečeplazci so šli v svoji »slovanski« zavednosti tako daleč, da so se celo odstranili glasovanju za predlog za podporo iz državnih sredstev češkimi šolam na Dunaju. Ker je bil predlog z dvema glasovoma večine odklonjen, je jasno kot beli dan, da so krivi temu imenovani štirje slovanski narodni izdajalci, ker drugače ni mogoče označiti takega postopanja! Nadalje upa vlada pridobiti zase tudi po ministrskih sedežih stremeče katol. narodne Čehe, Mladočehe, Masaryka. Tudi trdi to poročilo, da se vlada ne boji, da bi ji delali Poljaki preglavice. — Po drugem poročilu pa obsoja cesar dosedanje delovanje zbornice in da se ne bo pomišljal jeseni zbornico razpustiti, ako bi se Bienenrthu ne posrečilo poravnati češko-nemškega spora in zagotoviti si večje večine, kar se pa Bienenrth ne bo posrečilo in zato, pravi poročilo, je nabolj verjetno, da bo zbornica šla vsaksebi! Take grožnje seveda silno vplivajo na razne vladoželjneže, ki se boje novih volitev nič manj kot — politične smrti!

Pogajati se hoče vlada na Češkem med Čehi in Nemci. Pogajanja prične zlasti češko in nemško veleposestvo. Pa Nemci že naprej napovedujejo, da ne bo iz tega nič, ker zahtevajo Nemci, naj se razdeli češka kraljevina v češki in nemški del, česar pa bi ne smel dopustiti noben trezen Čeh!

Ogrskega ministrstva delovni načrti. O nadaljnjem delovnem načrtu ogrske vlade se poročajo sledeče podrobnosti: Ko se snide jeseni ogrski državni zbor, bodo najprej volitve v delegacije. Poslanska zbornica reši na to proračun. Če bo šlo, bi se po možnosti uredilo tudi bančno vprašanje. Ako bi preostajalo še kaj časa v tem letu, bi se še rešila predloga o razširjenju suverenitete (vladarjeve oblasti) nad Bosno in Hercegovino (aneksijska predloga). Finančno ministrstvo bo izdelalo v zvezi z avstrijskim monopol vžgalic in pa izvedenje novih davčnih postav. Trgovsko ministrstvo ima posla s prometnimi načrti, tako n. pr. napravo preko-

pa med Donavo in Tiso. Minister za uk in bogočastje izdeluje predlogo o avtonomiji (samoupravi) katoličanov. Poljedelski minister se peča z naseljevalnimi (kolonizacijskimi) načrti, ki jih pa bo izvedel le, če bodo finance dopustile. Justični minister je že izdelal civilnopravni red, bo pa še osnoval spremembe sodnijske in državnopravniške uredbe. — Ogrska zbornica magnetov je 4. t. m. med drugim tudi dovolila vladi novince.

HRVAŠKO.

Tomašić hoče razbiti koalicijo. Da si je bil ban ob otvoritvi sabora slovesno prisegel koaliciji »zvestobo do groba« in izrecno povdarjal, da on kot hrvaški ban »s koalicijo stoji in pade«, in se mu je le-ta vedno izkazala kot zvesta, ponižna dekla, je sedaj vendade več znamenj, ki kažejo, da hoče ban Tomašić razbiti koalicijo. Med Tomašićem in koalicijo je prišlo do krize, Tomašić se hoče ločiti. Gotovo pa je, da ne bo storil tega le radi tega, ker se je bila koalicija nekoliko ojunačila in zahtevala od bana odstranitev Aranickega, tu morajo biti vmes res neke posebne »višje želje« in še kaj! Se bo že razvidelo, kam pes, hočem reči, ban tace moli! Tu navedem le par značilnih dejstev. Tomašić sporoča koaliciji javno po uradnih in vladnih listih, da ne mara več slišati o koaliciji, a vendar vabi k sebi one člane koalicije, ki so ubirali milejše strune pri sestavi (zadnjič omenjenega) odgovora koalicije na njegovo pismo. To, da ban zaupno vabi k sebi, na tilhem, kaže, da jih hoče lepo tiho izvoditi od — koalicije. In ti uklonljivi možje so se mu seveda takoj odzvali. — Ker se vedno gotovejše trdi, da misli ban razpustiti sabor in razpisati nove volitve (nek list piše, da je ban že izdal naredbe vladi podstoječim organom, naj brezpogojno do 31. avgusta sestavijo volilne imenike po novem volivnem redu), brezpogojno sledi, da kuje ban dober bat, s katerim bi rad razbil koalicijo in si ustvaril svojo vladno večino. Tako bi torej dosegel Tomašić, česar ni mogel ne prebrisani Rauch in ne drugi — namreč razgnati koalicijo! Posebno ugodno za Tomašića je tudi to, da mu posamezne hrvaške stranke že kar same silijo v naročje, n. pr. Hrvatska stranka prava pod vodstvom poslanca Pinterovića, seveda za enkrat še ne naravnost, pač pa kaže tako njen sklep od 4. t. m., naj se pozove vse hrvaške stranke in posamezne člane hrvaške koalicije, da začno pogajanja v svrhu fuzije (strnitve) vseh hrvaških življenj v enotno stranko na podlagi skupno dogovorjenega programa; ta enotna stranka bi imela tudi v bodoče delati sporazumno s Srbsko Samostalno Stranko. A na strnitev (fuzijo) hrvaških sestavin koalicije ravno v sedanjih trenutkih, ko je v vrstah še svež razdor radi spora z banom, ni mnogo nade in zato se ta sklep ne more vzeti resno. A najjasnejši dokaz za nas sledi iz besed in dejanj Pinterovića! Ob-

javi je namreč te dni v listih izjavo, da je njegovo najsvetejše prepričanje, da je treba složnega dela, a pod vodstvom bana Tomašića, na temelju preciznega programa, katerega glavna točka je: izvedba popolne čistosti nagodbe. Poleg teh jasnih besed Pinterovičeve izjave za suženjsko udajo banu nam dokazuje še okolščina, da se je ta stranka že ves čas po zaupnih zvezah posvetovala s Tomašićem. Na ta način si bo ban res kaj lahko po novih volitvah ustanovil enotno vladno stranko! Sicer pa nam razvoj in rešitev tega pokaže že najbližja prihodnost.

BOSNA.

Bosenski sabor je zaključil svoje prvo zasedanje dne 3. t. m. Vlada je dobila proračun z neznatnimi spremembami, ki so ji pa popolnoma všeč, tako n. pr. je sklenil sabor, naj se odtrga 30.000 K državne podpore zavodom in šolam nadškofa dr. Stadlerja in raje nameni to podporo frančiškanskim šolam. Tako hoče uničiti vlada z velikan-skimi žrtvami in trdom zgrajene prepotrebne razne kat. zavode in šole. A sklep sabora ne dobi k sreči cesarjevega odobrenja, ker je sabor bil pri tem prekoračil svoj delokrog! — Vladni načrt glede odkupa kmetov bo predložen saboru jeseni. Srbi bodo najbrž prodrli s svojo zahtevo, naj bo odkup obvezen, prisilen. Ker pa bo obvezen odkup kmetov zelo hud udarec veleposestnikom Moslimanom, zato prorokujejo poznavalci razmer, da se bodo Moslimani izseljevali raditega v še večjih trumah iz Bosne.

TRGOVINSKA POGODBA S ČRNO GORO.

Po sklepu trgovinske pogodbe med Avstrijo in Srbijo bi bilo pričakovati, da se dolgotrajna pogajanja glede na sklep trgovinske pogodbe s črnogorsko kneževino pospešijo. Na Dunaju trdijo sedaj, da je vzrok zavlačevanju pogajanj to, da so Črnogorci stavili take zahteve, da jim Avstrija nikakor ne more ugoditi, ker sicer bi se škodovalo lastnim državljanom. Prej pač ne pride do sklepanja pogodbe, dokler kneževina ne odjenja od svojih velikih zahtev in jih ne stavi v obliki, ki bo sprejemljiva za Avstrijo!

KULTURNI BOJ NA ŠPANSKEM.

O tem more »Domoljub« poročati le najvažnejša dejstva in dogodke, dasi prinašajo o tem veliki listi kar cele dolge uvodne članke. Že zadnjič smo poročali, kako hoče liberalna, svobodomi-selna španska vlada, oziroma ministrski predsednik Canalejas z vso silo začeti kulturni boj zoper katoliško Cerkev. Da je v katoliški Španiji moglo priti do tega, je vzrok to, ker je vlada in Canalejas popoln frامason, ki je v najožji zvezi s francoskimi prostozidarji, in ki dobiva potrebna navodila iz Francije. Tudi podpira Canalejasa v tem njegovem rogoviljenju zoper katoliško cerkev slabotni in politično kal

kratkovidni kralj Alfonz sam, ki se da popolnoma voditi volji kraljice, protestantske bivše princezinje in njene matere, zagrizene protestantke. Cortes (kortes = španski parlament) so pa, kakor sploh v romanskih deželah, le slepo orodje vsakokratni vladi. Že zadnjič smo omenili, da je glavni nagib Canalejasovega boja — liberalna lakomnost. Svobodomislec bi radi požrli cerkveno premoženje, kakor na Francoskem. Liberalni advokatje — poslanci in njih družine so ga najbolj lakomni. Kulturni boj na Španskem jim ne bo prinesel, česar si njegovi voditelji najbolj od njega obetajo. Saj je ljudstvo globoko katoliško, tudi so škofje in duhovščina za boj pripravljene in ljudstvo poučeno o stvari. Zadnji čas so se vršili po vsej Španski veličastni ljudski shodi, ki so krepko protestirali zoper vse proticerkvene name-ne in težnje Canalejasove in zoper svobodno šolo, ki bi jo vlada tako rada uvedla. Shodi so bili tako sijajni in veličastni, da je vlado strahu obšla mrzla zona in je morala vlada mobilizirati vse svoje policaje in žandarje, ki so dokaj zavednih katoličanov, javno izpovedujočih svoje versko in patriotično prepričanje in branečih le svoje veroizpovedanje in tradicije svojih očetov, odtirali v ječe. Svobodomislec so pa res svobodomiselnici zoper drugače misleče, kakor na Francoskem ali pa naši svobodomislec! — Da je Canalejasu najbolj na srcu boj Cerkvi, je razvidno tudi iz njegovih besed z dne 31. julija: »Mi se hočemo vojskovati zoper klerikalizem, zoper poseganje duhovščine v posvetne stvari.« To so jasne besede, posebno, če pomislimo, da so si svobodomislec celega sveta enaki in da vselej, ko govorijo o klerikalizmu, imajo pri tem v mislih katoliško Cerkev. Naj se stvari na Španskem razvijajo že kakorkoli, katoliško ljudstvo gleda mirno in zaupno v prihodnost. Kralj Alfonz pa v svoji slepoti ne vidi, da si v tem, da hoče katoliškemu svojemu ljudstvu siloma izpodkopati katoliško versko prepričanje, sam koplje lastni — grob. Kulturni boj bo namreč pač še bolj razdejal oslabele moč španske kraljevine, Cerkev pa ne bode škodoval veliko več kot — nič!

GRŠKA.

Listi pišejo, da deluje tajna zveza častnikov in politikov za revolucijo in odstavitev sedanje dinastije.

DRUZI

so napadli, kakor poročajo listi, v Havranu dne 2. t. m. ponoči tri vasi, v katerih so prebivali mohamedanci in kristjani, ter so veliko število mož, žen in otrok pomorili ter nato ropali po hišah. Turški ministrski svet je sklenil poslati 27. voj. bataljonov in 4 baterije, da kaznuje krute Druze. — Druzi so verska ločina v Siriji, prebivajo na zapadnem pobočju Libanonov in deloma na Antilibanu od mest Bejruta do Saída, ter od Sredozemskega morja tja

proti Damasku, pa tudi v Havranu jih je precejšnje število. Cené jih na 80.000 ljudi. Druzi so neizprosni sovražniki Turkom.

LISTEK

Črna žena.

Zgodovin. povest. — Priredil Javoran.
(Dalje.)

Kakor zapoved poveljnikova so učinkovale Štefuljčkove besede na vse poslušalce. Kmetje so se z vedno večjo mrzlično hitrostjo pripravljali na vroče ženitovanje — na punt zoper brezsrčno gospodo. Po hišah so iskali v podstrešju starih mečev in sabelj in jih potem snažili, da so se svetili, kakor bi bili novi. Med temi pripravami je minulo nekaj tednov.

Bilo je ravno pred pustom. Nekega večera so se zbrali veljaki in voditelji kmetov k zaupnemu shodu v gostilni v Bodeščah. Načeloval je Mohorko; med drugimi so bili zbrani Globokar, Pušavec, Grahek s Sela in krčmar Grčar z Bohinjske Bele. Menili so se raznovrstne stvari, najprej o vremenu in o ravnokar prestalem hudem mrazu, potem so prišli na turške pesjane, ki še vedno ne dajo miru Slovincem ob meji, kakor jim je semtertja razodel Štefuljček; in ko so ravno začeli razmotrivati stvar, ki jim je težko ležala na srcu, in zaradi katere so se zbrali, se naenkrat, pa komaj slišno, odpro vrata in skozi odprtino se je pokazala oprezno se ozirajoč po sobi, siva glava z nagubanim obrazom. V naslednjem trenutku je pa že stal ves Kroparski možek, potnega obraza in pokašljujoč pred možmi.

»Bog te živi, Štefan,« je pozdravil prišleca Grahek; »saj si rekel, da imaš pred seboj dolgo pot; ali si se že vrnil? Saj ni mogoče?«

»Ej, vroče pa je, vroče«, mu je odgovoril možek in se obenem obrnil k natakari; nato je velel:

»Dekle, prinesi mi kozarec vina in nekaj slanine, da bom malo prigriznil; potem moram hitro naprej; se mi mudi!«

»Povej vendar, Štefan, kako daleč si pa prišel na svoj dolgi poti? Saj si vendar šele danes zjutraj odšel z doma«, se ga je lotil Grahek še enkrat; »ali mar prinašaš kakšno posebno novico?«

»Vina hočem, vina; pri meni ne bo nič opravil z vodicom,« ga je hitro zavrnil možek.

Nato je naglo použil svojo slanino, nekoliko kruha in kozarec goričana. Ko se je tako podprl, je namignil natakari, naj gre iz sobe. Potem so pa švigale njegove oči kakor živo srebro po sobi od moža do moža in v trenutku

mu je bil znan ves položaj. Slednjič je hitro vprašal:

»Kje imate bojvnike?«

»Nekaj jih čaka na Jelovici«, je odgovoril Mohorko, »drugi so pa še doma, — ker še niso dobili povelja.«

»Potem je treba takoj vzdigniti tudi te,« je začel Štefuljček, »in paziti na to, da se vsi združijo. V najbližjih dneh bomo rabili krepkih rok. Ogle dal sem si vse razmere in spoznal, da je sedaj čas. Glejte, prijatelji, gospoda je sicer vedno pripravljena, vendar jasne ga ne ve še nič, da mislimo udariti. Hodil sem po vseh vaseh. Ljudstvo je sicer navdušeno za našo stvar, vendar se je ta in oni že začel nekoliko bati, češ, da je naš načrt preveč predrzen. Da se tudi krepkejših ne loti omahljivost, zato hitimo! Može, le pogumno, pomoč se nam bliža — mislim, da...«

Nekak strah se je polotil zborovalcev in niso pustili možka, da bi bil dokončal, ampak zmedeno so začeli vpraševati:

»Kaj bo pa z našimi ženami in otroki?«

»Vsi vemo,« je govoril nadalje Grahek, »kakšna nevarnost je za ženske in otroke v vojski; saj smo že čisto slišali, kaj počenjajo Turki. In če zdaj mi vdarimo zoper gospodo, mislite, da bodo potem graščinski vojaki z našimi ženami imeli usmiljenje? Ne, svojih žena in otrok ne smemo prepustiti tako strašni nevarnosti!«

»Žene in otroke bomo spravili najbolj na varno, če jih peljemo na Špik v votlino k 'slepemu Bogu'; saj smo to storili že večkrat, kadar se je bližala kaka nevarnost,« je svetoval Mohorko.

»Pameten nasvet,« je pripomnil Štefuljček; »Mohorko, prevzemi skrb za to zadevo. Preskrbi v votlino tudi živeža za nekaj dni, da ne bodo trpeli gladu. Sicer pa mislim, da jim ne bo treba dolgo ostati v votlini; mi moramo pohiteti in užugati graščinske, potem bo pa mir. — Za vsak slučaj pripravite tudi vrečo smodnika — saj že vsi poznate ta novi, čudni prašek — in napeljite vnetilo s seboj v votlino, da v slučaju nevarnosti lahko poženemo most v zrak, če bi se namreč sovražnik hotel bližati votlini; potem so pa žene in otroci na varnem kakor zaklad, ki je zakopan globoko v zemlji. Vsekakor pa mora ostati tudi nekaj mož pri votlini za stražo.«

»Za ta posel bodo najboljši Gorjanci,« je pripomnil Globokar, »ti že najboljše poznajo smodnik in vedo, kako je treba z njim ravnati.«

»Zakaj ga poznajo ravno Gorjanci najbolj?« je nezaupno in radovedno vprašal možek.

»Veš, Štefan,« mu je odgovoril Globokar, »Gorjancev je največ v »črni kosi« in tam so se naučili tudi, kako je treba uporabljati smodnik.«

»Torej dobro,« je nadaljeval Štefuljček, »Mohorko preskrbi, da pridejo gorjanski lovci na Špik pred votlino; tam bodo tudi sami najbolj na varnem,

zakaj Gorjance imajo graščinski zelo v želodcu.«

»In pa tudi ženske in otroci se potem ne bodo imeli ničesar bati, ker jih bodo stražili tako krepki bojvniki,« je pripomnil Pušavec.

Medtem jih je pa naenkrat prekinil v govoru Grahek, rekoč:

»Jaz vam pa povem in zatrdim, da ženske nikakor ne bodo hotele iti v votlino k 'slepemu Bogu'. Nekaj dni sem namreč zopet straši Špikov duh — »črna žena«.

»Kaj? Kaj praviš? Črna žena?« ga je burno prekinil Kroparski možek; »ali je res? Kdo pa jo je videl?«

»Nekega hlapca je srečala na poti v Radovljico in sinoči je šla mimo Bregarjeve hiše na Brdih. Anželj in dva njegova spremljevalca so jo zapodili s sekuro v roki,« je odločno zatrjeval Grahek.

»Ali je vse to resnica?« je ves razburjen vpraševal nadalje možek.



Gostilna v Bodeščah.

»Anželj sam je pripovedoval danes zjutraj, kako jo je srečal,« je odgovoril Grahek; »sam bi bil rad zasledoval čudno postavo in jo vprašal o izgubljenem Bregarju, toda njegova žena ga je siloma tirala nazaj, boječ se, da se mu ne bi primerilo kaj hudega, kakor se je zgodilo Bregarju, ki jo je tudi zasledoval; Zalka, Anželjeva sestra je menda bridko jokala.«

»Če je vse to res,« je nadaljeval Štefuljček s švigajočimi očmi in tresočim glasom, »potem je Zalka v največji nevarnosti — v smrtni nevarnosti... Prosim vaju, Grahek in Pušavec, hitite, tecita hitro na Brdo in varujte Zalko in otoka. Zaklenita vrata, zatvorita okna in pazita varno. Če bo sila, tudi udarita!«

Vsem navzočim so se Štefuljkove besede zdele čudne. Nikdar še niso videli možka tako razburjenega in tako prestrašenega. Vsi so videli na njem

nekaj posebnega in zato so ga vsi kar križema vpraševali:

»Štefan, kaj pa je s »črno ženo?« — »Ali poznaš »črno ženo?« — »Ali veš mar kaj gotovega o njej?« — »Saj je le duh, kaj ne?«

»Ne, ni duh, ampak zvita, zlobna ženska!« je kričal možek in tako še povečal vrišč in krik, »sam sem jo videl, dobro jo poznam!«

»Kaj se je pa zgodilo takrat z Bregarjem?« ga je radovedno vprašal Globokar.

»Nikar ne vprašujte nadalje!« je razburjeno kričal možek. »Pojdite, tecite, vsako odlašanje bo povečalo nevarnost. Prosim vas, varujte, čuvajte Zalko in njeno dete — niti trenotek ju ne smete izpustiti izpred oči — ne danes, ne jutri in ne pojutrišnjem in ne pozneje!... In votlino pri 'slepem Bogu' prosim vas, preiščite natanko do zadnjega kotička, preden boste peljali vanjo ženske in otroke... Gorjanci naj neprestano stoje na straži in naj primejo »črno ženo«, če se jim bo prikazala.«

Grahek in Pušavec sta ubogala možka in takoj odšla; drugi so pa tembolj obsipali možka z novimi vprašanji. Ta je pa kakor zamaknjen strmel predse in včasih ni nič odgovoril, včasih pa prav zmedeno. Čez nekaj časa je vstal, naložil na rame svojo krošnjo in rekel s svojim navadnim, vendar odločnim glasom:

»Jutri torej, peljite žene in otroke v votlino k 'slepemu Bogu' in Gorjanci naj prevzamejo stražo... Jaz pa moram oditi, imam še mnogo posla na drugih krajih; moja kupčija gre slabo... Pomnite dobro, bojvniki naj pazijo na povelje; pojutrišnjem morajo biti zbrani polnoštevilno tu doli ob Šavi. — Tu imate denar, da se bodo mogli preživeti!«

Pri teh besedah je segel možek v žep v telovniku in vrgel polno pest srebrnikov na mizo.

»Pazite dobro na moje besede,« je še v slovo pripomnil možek; »razumete jih dobro, zato se ravnajte strogo po navodilih; pismenih zapovedi ne bo več. — Bog vas obvaruj!«

Pri zadnjih besedah so mu vsi navzoči prikimali, češ, da ga razumejo; možek je pa bliskoma švignil skozi vrata in izginil v temi.

(Dalje prih.)

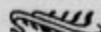


Nesreča človeku marsikaj prekriža — le neplačanih računov ne.

Dvema gospodarjema ne moremo služiti, zlasti, če sta ženski.

Nekateri človek živi od neumnosti drugih.

Čas je zlato — le izmenjati ga je težko.



RAZGLED PO DOMOVINI

Kmečke zveze in naše stališče. V zadnjem »Kmečkem domu« je izšel nek članek, v katerem dopisnik iz Dolenjskega razmotriva uspehe in delo »Kmečkih zvez«. Sprejeli smo sicer članek, a povdarjamo, da le kot mnenje našega dopisnika, ki se ozira pač kakor se vidi samo na izkušnje ene osebe in enega okraja, nikakor pa ne misli žaliti delavnih mož pri »Kmečkih zvezah«, ki so storile že veliko dobrega. Saj ravno »Domoljub« je bil, ki je spočetka že priporočal njihovo ustanavljanje. S. L. S. jih je vedno priporočala in »Kmečke zveze« ravno so S. L. S. pot do ljudstva. Le, ko bo naše kmečko ljudstvo res organizirano v kmečkih zvezah, bo moglo nastopati kot stan in si priboriti pravice, ki mu gredo. Gotovo pa je, da »Kmečke zveze«, kakor vsaka organizacija, uspeva, ako imajo delavne moči in pridne voditelje. To je naše mnenje o »Kmečkih zvezah«.

»Narodova« hinavščina. Deželni odbor je dal podporo društvu »Angelj varuh« v Šiški, katerega društva namen je, skrb za otroško varstvo. »Narod« je zavpil, da s tem dela dež. odbor za ponemčevanje slovenskih otrok. Prvič o kakem ponemčevanju v res vzorno vodenem zavodu niti govora ni, ker se dela le za varstvo otrok. Drugič je dal dež. odbor podporo na priporočilo gosp. sodnega svetnika Milčinskega, ki je s svojo soprogo v odboru društva. Tretjič je pa nadzornik »Slov. Naroda«, gosp. dr. Tavčar, sam glasoval, naj se makloni društvu »Angelj varuh« podpora.

Desetletnico je obhajala »Slomškova zveza« v Ljubljani dne 7. in 8. t. m. Na večer dne 7. avgusta je bil prijateljski sestanek v veliki dvorani hotela »Union«, katerega se je udeležilo veliko število učiteljev, učiteljic kakor tudi več članov deželnega šolskega sveta in štirje deželni poslanci. V ponedeljek pa se je vršil občni zbor v dvorani »Rokodelskega doma«. Dvorana je bila natlačeno polna. Temeljito sestavljena poročila gg. govornikov so navdušila zbrano učiteljstvo k vstrajnemu in pogumnemu delu za ljudstvo. Videlo se je, da Slomškov duh preveča že lepo število slovenskega učiteljstva. Preko puhlih zabavljic liberalnih »zvezarjev« korakaj pogumna četa čvrsto naprej, saj že sedanji sadovi obetajo popolno zmago!

Podeljena je župnija Motnik č. g. Ivanu Plahutniku, kaplanu v Ribnici. **Duhovniške izpremembe.** Umeščen je bil na žunijo Turjak č. g. Fr. Pavšič, doslej kaplan v Sodražici. — Podeljene so župnije: Česnjice č. g. Pavlu Perko,

kaplanu v Žireh; Grahovo č. g. Alojziju Wester, kaplanu v Slavini; Zapoge č. g. deficientu Frančišku Koželju.

Umrli je v Izlakah župni upravitelj v pokoju č. g. Viljem Paulus. Ranjki je bil rojen v Indr. Gradcu na Češkem l. 1872. V mašnika je bil posvečen v Ljubljani l. 1895. in je potem služboval kot kaplan v Šmarji, Vodica in Smartnu pri Kranju ter nekaj let kot župni upravitelj na Senturški Gori. N. v m. p.!

Prijaznosti za božjepotnike. Obratno nadzorstvo c. kr. priv. južne železnice v Trstu nas prosi za sprejem sledečega obvestila: Z ozirom na to, da je pričakovati praznika 14. in 15. t. m. ne navadno velik osebni promet, more se dati božjepotnikom in večjim skupinam izletnikov le primerno opravljene tovarne vozove na razpolago.

Ljudsko šolstvo. Okrajni šolski svet v Postojni je imenoval provizoričnega učitelja in šolskega vodjo v Studenem, Vladimira Požara, za provizoričnega učitelja in šolskega vodjo na dvorazrednici v Premu, suplenta na ljudski šoli v Dolgi vasi, Jožefa Dolgana za prov. učitelja in šolskega vodjo v Studenem; prov. učiteljico na ljudski šoli v Oneku, Antonijo Štamcar, za provizorično učiteljico v Koritnici in prov. učitelja v Matenji vasi Maksimilijana Kalana za provizoričnega učitelja in šolskega vodjo na dvorazrednici v Budanjah.

Letošnje vojaške vaje v obsegu 3. kora se bodo naslednje vršile: Polkovne vaje trajajo od 16. avgusta do 5. septembra, brigadne vaje od 6. do 9. septembra, divizijske od 10. do 14. septembra. Dne 15. septembra se vse čete vrnejo v svoje divizije deloma peš, deloma po železnici. Rezervisti in dosluženi tretjeletniki se odpuste domov.

Plemenske bike po nižani ceni bo razdeljeval deželni odbor kranjski tudi letošnje jesen. Prošnje naj se vložijo pri deželnem odboru v Ljubljani do 20. avgusta t. l. Živinorejskim zadrugam bo deželni odbor prispeval polovico, občinam in zasebnikom pa tretjino kupnine.

Nakup mladih bikov. Deželni odbor kranjski nakupuje za deželno pristavo mlade bike vseh treh v deželi priznanih pasem, to je pincgavske, simodolske in sive. Biki ne smejo biti mlajši od pol leta in ne starši nad poldrugo leto. Ponudbe naj se takoj pošljejo deželnemu odboru v Ljubljani. Ponudijo naj se samo lepe živali brez hib, da se ne bodo deželni veščaki pri ogledu zastoj trudili.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe

kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori trinajsti tečaj gospodinjstvo šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem soplehju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditju nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima ktera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto, le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjstvo šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 31. julija 1910.

Premovanje konj v Novem mestu. Da bi vzbudila večje zanimanje za ko-

njerejo, prireja vojaška oblast vsako leto v več krajih državno premovanje konj. V Novem mestu se je vršilo v petek, 29. m. m., ob 8. uri zjutraj na sejmišču. Pripeljanih je bilo nad 30 konj, premovanih 23; in sicer 6 kobil z žrebeti: 1. premijo je dobil Jožef Košak iz Mirne peči (60 K in srebrno svetinjo); 2. Župan Vehovec iz Žužemberka (50 kron); 3. Franc Franko iz Mršče vasi (20 K); 4. Jožef Opalk iz Zamenškega (20 K) in 5. Franc Straus iz Toplic (srebrno svetinjo). Nadalje: Jožef Štukel iz Zaboršta (40 K in srebrno svetinjo); Ignac Lendič iz Strlaca (30 K); Matija Banič iz Hrvaškega Broda (50 K in srebrno svetinjo); Martin Fabjan iz Čadraža (40 K); Franc Crtalič iz Grubelj (30 kron); premije po 10 kron so dobili: Franc Cimerman iz Doba, Franc Franko iz Mršče vasi, Ignac Lendič iz Trlaca, Franc Medved iz Krške vasi, Janez Vrbič iz Ostroga; srebrno svetinjo pa: Jožef Smuk iz Pehaje vasi, Janez Lendič iz Mihovca, Franc Vrtačič iz Zihovega sela, Janez Stancar iz Karteljevega, Anton Lovšina iz Bele cerkve, Janez Bregar in Jožef Lokar iz Karteljevega. — Do letos je vojaška oblast konje, ki jih je potem puščala gospodarjem v posest in uporabo, kupovala sama, ne da bi zahtevala od strani lastnikov kakega prednaznanila. Od drugega leta naprej pa bo moral, kdor bo hotel konja na ta način prodati, preje vložiti prošnjo pri pristojnem glavarstvu.

Za konjerejce. Kranjska deželna vlada razglasa, da je ukazalo c. kr. ministrstvo za deželno brambo komisiji c. kr. brambovskega ulanskega polka št. 6, ki ima izvršiti ročno nakupovanje, da pride zaradi komisijonelnega nakupovanja v Veliko Loko, sod. okraj Trebnje, dne 16. septembra 1910 ob 2. uri popoldne in v Št. Jernej 17. septembra ob 8. uri dopoldne. Pri teh komisijonelnih nakupovanjih remont, ki sta se s tem na dan 16. septembra t. l. ob 2. uri popoldne v Veliki Loki, sodni okraj Trebnje, in na dan 17. septembra t. l. ob 8. uri dopoldne v Št. Jerneju razpisala in h katerima pride navedena brambovska ročno-nakupovalna komisija za remonte, se bodo nakupovali le konji, katere so konjerejci sami priredili ali splošnoznano zredili in kateri imajo temeljem § 8. zakona z dne 6. avgusta 1909, drž. zak. št. 177, izdane živinske potne liste, in sicer konji v starosti 4 do 7 let, višočine 158 do 166 cm, ki so močnega hrbita in pravilne izdatne hoje, in se bo konjerejcem za take konje, ki so popolnoma sposobni za kavalerijske remonte, plačevala remontna cena 700 K. Takim konjem se sme iz sredstev c. kr. poljedelskega ministrstva prisoditi tudi premija. Premije smejo prejeti samo konjerejci, ki imajo državljanstvo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru in ki morejo z rodovnikom ali zaskočinim listom dokazati, da so dotične remonte tudi resnično v totranskem državnem ozemlju zredili. Kadar bi pa ta

ali oni konjerejec tega dokaza ob nakupu ne mogel podati, sme remontna nakupovalna komisija izjemoma dovoliti, da se dokaz pozneje, najkasneje v 14 dneh pošlje domobranskemu ulanskemu polku št. 6.

Nesreča na železnici. Stroj odtrgal glavo. Ko je oni teden strojevodja z lokomotivo na južnem kolodvoru zamenjaval vozove in prišel z njo proti sv. Martina cesti v bližino prečnice 7/8, je pred lokomotivo stekel črez tir železniški delavec Mihael Kolarič. Na sosednjem tiru je takrat prišel vlak, s katerim vozijo les v Zeleno jamo. Lokomotiva je Kolariča podrla in je bil nenkrat pod njo. Kurjač je Kolariča videl skočiti pred stroj ter je takoj zavpil in je res strojevodja v razdalji 8 metrov ustavil vlak. Pogled na tir je bil pretresljiv. Pod strojem je ležal Kolarič z odrezano glavo, možgani so bili raztreseni in pomešani s peskom, vrat in lobanja sta krvavela, kolesa pa so bila vsa krvava. Nato so truplo ponesrečenega potegnili izpod stroja in ga na odredbo policijske komisije prepekljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Kolarič je bil uslužben pri železnici od 23. septembra leta 1909. In zapuščča ženo s tremi nepreskrbljenimi otroci.

Desetletnica »Vzajemne zavarovalnice«. Dne 1. avgusta je preteklo prvo desetletje, odkar je v Ljubljani »Vzajemna zavarovalnica« započela svoje javno delovanje. Kdor le nekoliko pozna težave in trud, ki se družijo z ustanovitvijo takega zavoda, mora priznati, da je to vesel dan za zavod, ki je srečno prestal svoja otroška leta in si pridobil zaupanje občinstva širom domovine. Povodom jubileja je imelo uradništvo v ponedeljek zjutraj v zahvalo na Rožniku sveto mašo. Zdaj, ko je tista zelena zavist ponehala, in se je pokazalo, da umazana konkurenca mladega zavoda ni mogla uničiti, želimo »Vzajemni zavarovalnici« mnogo let mirnega in srečnega delovanja in želimo, da se njeno delovanje po celi slovenski domovini v drugem desetletju bolj in bolj utrdi in razširi. Svoji k svojim!

Zakupni razglas. C. in kr. vojaško preskrbovalno skladišče v Ljubljani je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani zakupni razglas c. in kr. intendance 3. voja v Gradcu glede zagotovitve sena, slame, drv in premoga za leto 1910/1911. Ponudbene razprave se bodo vršile v različnih krajih v času od 16. avgusta do 16. septembra 1910. Zakupni razglas, ponudbeni vzorci in splošni pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

»Družba sv. Rafaela« v Ljubljani (slovenska podružnica) naznanja, da je otvorila početkom tega meseca svojo lastno informacijsko pisarno v Ljubljani v poslopju »Zadružne zveze« na Dunajski cesti (poprej hôtel Grajer, nasproti »Bavarskemu dvoru«), I. nadstropje, v uradnih prostorih »Zadružne Zveze«. Družbin uradnik Fr. Rus je že

nastopil svoje mesto. Prosimo vse čez. župne urade, predvsem naša izobraževalna društva, dalje županstva, naj od slej navajajo vse izseljenca, da se zglasajo v družbini pisarni. S tem korakom se bo začelo živahno in točno delo v korist našega v tujino potujočega ljudstva. »Rafaelova družba« prosi pa tudi vsestranske moralne in gmotne podpore.

Na Veliki šmaren v Dol. Logateci Še enkrat opozarjamo vsa naša društva, zlasti notranjska, da se udeležijo zastavami dne 15. avgusta t. l. otvoritve »Društvenega Doma« v Dol. Logatcu. Kdor se hoče to popoldne pošteno razvedriti, pa tudi kaj poštenega slišati in videti, naj pohiti ta dan v Dol. Logatec! Dolenjelogaški »Doma« je eden prvih in najlepših na Notranjskem, postavljen od ljudske požrtvovalnosti in gorečnosti za dobro stvar. Zato pokažimo, da znamo ceniti tako požrtvovalnost, in se udeležimo otvoritvene slavnosti z vseh strani v obilnem številu! — Na sporedu je ljudsko zborovanje, pri katerem govore priznani govorniki iz Ljubljane, javna teatovadba Orlov notranjskih okoliš in velika ljudska veselica na prostem z godbo, petjem, srečolovom itd. Na svidenje 15. avgusta v Dol. Logatcu! Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Gorenjske novice

g Iz ljubljanske okolice. Štefanja vas. Kakor na mravljišču je pri nas. V jarku streljajo in kopljejo, tu zida eden hišo, tam jo drugi popravlja, tam zavaža eden pot, drugi popravlja streho, tretji se toži za odškodnino zaradi streljanja. Reš živo, kajne. Na dan žeganja smo videli, da so tudi na pokopališču nekaj šarili. Zvozili so ven še on prst, ki je ostala od prešnjega leta, v katerem je naš g. župnik dal okrog cerkve odkopati nabrano prst, ki je bila nasuta precej visoko, in je provzročala, da je bila cerkev vedno vlažna. Kar je takrat zaostalo, so letos odstranili in tla okrog cerkve nekako »splanirali«. Še belega tlaka je treba, pa bo čedno po tleh. Cerkev pa še potrebuje od zunaj, da bo pobeljena, posebno še zvonik vpije po novem beležu. Za notranjščino se pripravlja križev pot. Pa je treba cerkev tudi od znotraj poprej pobeliti, da bo novi križev pot prišel na čeden kraj. Za vse to bo treba nekaj denarja, katerega cerkev nima. Pomagati hočemo in dati tisti prispevek, ki vsakega zadene v nedeljo dne 14. avgusta, ko pridejo v to poklicani možje. Prav je namreč, da bi imeli čedno cerkev, in prepričani smo tudi, da bo olepšana cerkev pritegnila več tujcev, in to ne bo škodovalo nam, zlasti pa še ne gostilničarjem.

g Mosto. Občinske volitve, ki so se vršile lansko leto po sv. Petru, jo

c. kr. vlada razveljavila. Povedala je, da bo treba znova napisati volivne imenike in popolnoma z novega voliti. Ali sedaj verjamete, kar je po volitvah lanskega leta pisal »Domoljub«, ko je rekel, da so se volitve vršile nepravilno. Kdo se bori za resnico, kdo pa stoji na strani krivice? Povejte danes vi vsi prijatelji krivice in neresnice, ali je vlada udarila S. L. S. pod nos, ali je združene nasprotnike? Pregovor pravi: Krivično blago nima teka, in sedaj je vlada pokazala, da te volitve niso teknile, ker so bile krivično blago. Nasprotniki poštenega ljudstva so hoteli s krivico vladači in gospodovati ljudstvu, pa jih je zadel kazen, še predno so začeli vladati. Po zobeh jih je pa tudi dobil dr. Žerjav, ki je čeljustal pri Trčku, da so se volitve tako pravilno vršile, da niti g. nadkomisar ni protestiral proti načinu volitve. Prvi poizkus sovražnikov ljudstva se je slabo obnesel. Bog je zoper nje, z nami pa drži.

g V Šmarcu bodo v nedeljo dne 14. avgusta igrali »Tri setre« in »Kovačev študent«. Obeta se jako zanimivo popoldne. Kdor se želi prav od srca namestiti, naj pride v nedeljo v Šmarco. Vstopnina je 1 krona, 50 vin. in 30 vin. Začne se točno ob 4. uri popoldne.

g Iz Železnikov. Dne 17. julija smo imeli v Železnikih novo mašo. Novomašnik je bil domačin g. J. Klopčič. Pridigoval mu je gospod dekan kranjski Anton Koblar, ki je tudi železniški rojak. Kako je bilo na novi maši? Samo to rečem, ako hočete izvedeti, kako se nove maše slovesno prireajo, pridite v Železnike vprašat. Stari Železnikarji so se izjavili, da tako slovesne nove maše še v Železnikih ni bilo, kot je bila letošnja. Ej, koliko zastav je bilo razobešenih, koliko slavolokov postavljenih in pa kako smo streljali! Tako, da so nekateri liberalci, ki novomašniški strel bolj neradi poslušajo, drli nad žandarmerijo, češ, da jim bodo »klerikalci« podrli hiše. Tudi petje je bilo krasno, bodisi pri podoknicah, bodisi v cerkvi. Pela se je težka Griessbacherjeva maša s spremljevanjem orgel in dveh violin. Častno stražo novomašniku so pa oskrbeli naši vrli Orli v kroju. Pri banketu smo pa zložili nad 50 K za »Slovensko Stražo«. Prav lepo je bilo in vsi smo bili veseli in zadovoljni, še nebo je bilo zadovoljno z nami, ki se je ves čas smejalo na nas s svojim solncem. Nova maša je pokazala, v katerem taboru so Železniki, da niso v onem, v katerem trobi peščica skozi »Gorenjčev« rog, da so. Čimbolj nam »Gorenjčev« prerok-slamojed blati naše duhovstvo, tembolj se zavedamo, kaj nam je katoliški duhovnik, in le še tem bolj ga spoštujemo. Le streljajte, le psolvajte, zmagali nas ne boste. Kako je že rekel g. dekan Koblar v svojem govoru na novi maši? »Portae inferi non praevalerunt« — peklena moč nas zmagala ne bo, dokler smo na ti poti. Novomašniku pa želimo veliko sreče in poguma v njegovem novem vzvišenem stanju! — Naš dan v Selcih. V ne-

deljo, dne 24. julija je bil lep, krasen, je bil naš dan v Selcih. Bil je političen shod, združen z javno telovadbo Orlov loškega okrožja. Okoli tretje ure popoldne so prikoračili združeni Orli pod vodstvom loškega načelnika — bilo jih je dolga, dolga vrsta — pred selški »Društveni Dom«, kjer jih je pozdravil selški predsednik, dekleta pa so jim pripela šopke. Nato so zapeli »Himno Orlov« in odkorakali smo na dvorišče g. Tavčarja, kjer je otvoril g. poslanec Demšar shod. Po izvoljenem predsedstvu dobi prvi besedo jurist g. Basaj, ki razpravlja o razmerju slovenskih katoliških akademikov do naše mladine na deželi. Naloga katoliškega akademika je, da gre med ljudstvo, da si pridobi pri njem zaupanje, da ga izobrazuje in navdušuje za svete vzore. In če si je pridobil sedaj v dijaških letih pri ljudstvu zaupanje, priboril ljubezen, bo tudi pozneje kot uradnik lahko uspešno deloval v pravem duhu med narodom, ki ga bo že poznal, ga že ljubil, mu že zaupal. Da je govoril govornik vsem iz srca, pričalo je glasno odobravanje navzočih. Nato pojasni gosp. poslanec Demšar sedanji politični položaj, ki pač nikdar ni bil še tako zamotan in resen, odkar se Slovenci vdeležujemo političnega življenja. Toda z vztrajnostjo bomo zmagali vse. Nato pa nastopi burno pozdravljen naš dr. Krek, ki nazdravlja shodu v imenu K. S. D. Zveze, ki razpravlja o razmerju politika do naših organizacij. Politik je zato tukaj, da dela mir, da se morejo nemoteno razvijati naše organizacije. Govornik pozivlja k ljubezni do rodne grude, do domače koče, pozivlja k vztrajnosti in zaupanju do onih, ki delajo za narod v krščanskem duhu. Če bomo delali vztrajno po sedaj začrtani poti in če bo ljudstvo z nami, potem obeta govornik že v doglednem času boljših in solnčnih časov za slovensko ljudstvo. Nato je sledila javna telovadba Orlov. Telovadilo je okrog 60 telovadcev, gledavcev pa je bilo, lahko rečemo, do tisoč naroda. Pričakovali smo precej, ampak tolika gibčnost in izurjenost nas je naravnost presenetila. Zares lep dan je bil in mi trdno upamo, da bo rodil obilo sadu, da združi v kratkem času vso našo mladost od Loke do Sorice kot eno telo z eno dušo, vneto za vero sveto in poštenost slovensko. — Petindvajsetletnico je praznovalo železniško »Bralno društvo« dne 24. julija, ali bolje dveletnico, odkar je društvo, ki so ga ustanovili in podprli duhovniki, po prizadevanju učitelja Stupice in njegovega sokolskega štaba iz Dražgoš prišlo v liberalne, protiverske roke. Da so te roke res protiverske, dokazuje slavnost, ki se je je udeležil tudi znani odpadnik Lenart Lotrič in bil pozdravljen kot drag gost na slavnosti. To pove pač vse, kam društvo plove. Naročili so vojaško godbo iz Gorice, postavili potem, ko je naš župan odšel v Selca, skrivaj in brez njegovega dovoljenja govorniški oder, na katerem so govorniki in govornice za-

bavljali zoper »klerikalizem«, torej mlatili staro, že davno omlačeno slamo; in če še povemo, da so bile sokoličice tako predrzne in nesramne, da so šle v zaloško župnišče fehtat rož za slavnost in da se je kričalo in tulilo celo noč, smo povedali vse, kajti druge nesreče ni bilo.

g Iz Križa pri Tržiču. Občinske volitve smo imeli v četrtek, 4. avgusta. Dosedaj so v občini gospodarili gostilničarji in velikaši. Volili so se kar med seboj, ker se ljudstvo ni brigalo za volitve. Dupljanci, ki tudi spadajo v občino Križe, so že takrat izrabili malomarnost križkih volivcev v svojo korist. Čeravno jih je le ena četrtnina vseh volivcev, pa so bili župana spravili v Duplje. V Dupljah je bil župan tudi tisti čas, ko se je gradila železnica iz Kranja v Tržič, ki teče skozi križko občino. Njegovo delo je, da stoji danes kolodvor v Dupljah, ne pa v Križah, čemur je kriva le malomarnost Križanov. To je splošno mnenje. — Pri sedanjih občinskih volitvah je bilo pa že malo drugače. Vrgla se je med ljudi misel: Tudi manjši posestniki, tudi tako zaničevani čevljarji imajo pravico voliti. Zakaj ne bi volili? Zakaj naj bi gospodarili v občini samo gostilničarji in največji posestniki? Treba je pravilno izbrati odbornike iz vseh vasi in vsake vrste volivcev! In strah je obšel gostilničarje in velikaše, ko so videli, da so se začeli volivci zavedati svojih pravic, da so se začeli duhovi ločiti! Volitev je pokazala to ločitev čisto jasno. Na eni strani so volili skupaj gostilničarji, trgovci, velikaši, alkoholiki, na drugi strani pa ljudstvo, ki je že s prvimi naskokom pokazalo čilo moč, čeravno ni še zmagovalo. V tretjem razredu je bila najmanjša razlika 15 glasov in v drugem 7. Še nekaj se je pokazalo pri tej volitvi. Na eni strani so volili vsi liberalci, kar jih je v občini in vsi nasprotniki krščanske organizacije poleg drugih, ki so iz krajevnih ali osebnih ozirorov volili z njimi, na drugi strani pa le možje odločnega krščanskega prepričanja. Za stranko gostilničarjev, velikašev in liberalcev so odločili Dupljani. Vsi kot en mož so volili z njo, niti eden ni cepil glasov. Učitelj iz Dupljan ima ves vpliv nad njimi. Dokler se ne bo tudi v dupljanski občini izvršila ločitev duhov, bo sploh težko v križki občini zmagati stranko gostilničarjev, velikašev in liberalcev. A bati se nikar! Začetek je dober, čeravno ni prinesel še popolnega uspeha. Pogumno naprej po začetni poti do končne zmage!

g Komenda. Poročati nam je o dveh slovesnostih, ki nam ostanejo v trajnem spominu. 10. julija smo obhajali spomin sv. Cirila in Metoda; dopoldne v cerkvi pri slovesni službi božji nastopili so v kroju Orli in gasilci, popoldne vršila se je v društveni dvorani lepa igra »Slovenska apostola«, ki so jo uprizorili Orli, in ustanovitev podružnice »Slovenske Straže«. Slavnostni govornik Zvezni načelnik Orlov br. V. Jeločnik je v polni dvorani lepo opi-

sal važnost »Slovenske Straže«, ki hoče braniti vero in zemljo domačo in to tembolj, ker je Ciril-Metodova družba prišla v roke vernemu ljudstvu sovražnim liberalcem. Po igri, ki je krasno uspela, se je vršil občni zbor podružnice »Slovenske Straže«, ki šteje poleg ustanovnika g. Andreja Mejača nad 60 članov, med njimi vsi Orli. V odbor so izvoljeni sami Orli. Načelnik je br. Iv. Štercin. Še nekaj o novi maši č. gosp. Ivana Drešarja, ki je donesla »Slovenski Straži« 107 kron čistega. Lepo je bilo videti vse Orle v kroju med svati novomašnikovimi. Pri svatovščini je šaljiva pošta izborna zabavala, a tudi »Straži« dobro služila. Živela »Slovenska Straža«, živelo verno slovensko ljudstvo, ki zna tako braniti svoje svetinje: vero in materino besedo!

g Predžvor. Dne 14. in 15. t. m. uprizori izobraževalno društvo v prostorih župnišča tri igre: »Kralj Herod«, »Spoštuj očeta« in »Jezus nad petelinovim petjem«. Pričetek po popoldanski službi božji. Gostje dobro došli!

g Iz Stare Loke. Pretečeno nedeljo je praznovalo tukajšnje gasilno društvo desetletnico svojega obstanka. Veselica je prav lepo uspela. Posebno pozornost so vzbujale tamburašice, odsek našega katoliškega izobraževalnega društva. Pevci s trobojnim trakom našega društva ovenčani so pod vodstvom organista g. R. Kramaršiča zapeli več lepih pesmij. Upamo, da je ostalo precej dobička za novo brizgalno. — »Orel« bo kmalu dobil svojo krasno zastavo. Izdeluje jo domačinka g. Ivana Volgemut, katero vsem odsekom najtopleje priporočamo. Na eni strani bo slika sv. Cirila in Metoda, na drugi pa velikanski orol z razpetimi peroti in slovenskim grbom. Za Orla je daroval č. g. župnik A. Javornik 25 K, neimenovana 5 K. Hvala! Na zdar!

g Tržiške novice. Zadnji »Domoljub« je zadel v seršenovo gnezdo, ker je poročal, kako liberalci vabijo in izpeljujejo mladino k Sokolom. Toda danes ne smemo zamolčati še nečesa drugega, kar bo gotovo marsikoga zanimalo. Nabralo se je tudi nekaj deklet, ki so začele pohajati v telovadnico. Teh sokolic je baje — nekateri jim pravijo smrdokavre — blizu 18. Te sokolice bodo rešile Tržič nemštva. Srečni stariši, ki imajo tako izborne skakalke v hlačah.

g Sostro. Umrli je dne 2. avgusta Martin Šimic v Podlipoglavu župnije Sostro, 83 let star. Bil je še eden onih redkih vojakov, ki so služili pod Radetzkyjem. N. v m. p.

g Izobraževalno društvo v Šmarci naznanja, da se romanje na Brezje, Sv. Goro in Bleč ne bo vršilo dne 16. in 17. avgusta radi tega, ker se je za ta dan vlak že drugam oddal. Romanje se bo vršilo šele meseca oktobra. Kdor želi iti na to lepo trojno božjo pot, naj se pismeno zglaši na naslov izobraževalno društvo Šmarca, p. Radomlje. — Denarja ni treba sedaj pošiljati, ampak naznani naj se samo udeležitev.

g Iz Smlednika. Da bomo v Smledniku tako srečni, da bomo imeli Sokola v svoji sredi, kdo bi bil to mislil. Sedaj pa je v srečni Smlednik prijadral liberalni Sokol, ki se je zvalil nekje v Ljubljani in s svojim petjem vabi naše fante, ter jim razlaga svoje čire-čare. Opozarjamo naše poštene mladeniče, naj ne hodijo z njim v družbo, ker jih gotovo ne bo navadil nič dobrega. Njemu samemu pa svetujemo, naj gre svoje sokolstvo prodajati raje kam drugam, ako ne pojde prostovoljno mu znano kaj preskrbeti za na pot. Naše mladeniče pa vabimo, naj pridejo raje in se vpišejo v naše katoliško izobraževalno društvo. Kadar dodelamo Društveni dom, bomo gotovo tudi Orla ustanovili.

g V Preski se pripravlja v proslavo osemdesetletnice rojstnega dne Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa lepa društvena prireditev v nedeljo dne 21. t. m. s sledečim sporedom: 1. Predgovor. 2. Deklamacija. 3. Fr. S. Finžgar: »Divji lovec«. Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. 4. Po igri prosta zabava. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina: 1. sedež 1 K, 2. sedež 80 vin., 3. sedež 60 vin., stojišče 40 vin. Otrokom do 15 let je vstop prepovedan, razen ako jih pripeljejo roditelji ali varhi. — Igra »Divji lovec« je izmed vseh iger, kar smo jih igrali dosedaj na našem odru, najlepša. Kajti izšla je izpod peresa vlegla sloven. pisatelja in sploh ena izmed najlepših izvirnih slovenskih iger. Torej, kdor se hoče pošteno zabavati, naj pride k naši prireditvi. Ne bo mu žal. Kajti, kaj takega marsikdo še ni videl. Zato pa, v nedeljo dne 21. t. m. vsi v Presko.

Dolenjske novice

d Iz Dobovca. V petek, soboto in nedeljo po sv. Jerneju bo na Sv. Kumu vsakoletni veliki shod. Vsak dan bode več svetih maši; tudi spovedovalo bo več spovednikov. Torej častilci sv. Neže in sv. Jošta, ne zamudite lepe prilike!

d Belokranjske ceste. Ker se prične prihodnje leto zgradba belokranjske železnice, je skrajni čas, da se tudi ceste v Belikrajini dograje in klanci preložijo. V ta namen je deželni odbor razpisal cestne zgradbe v metliškem okraju, in prišle so že ponudbe podjetnikov, tako da bi se že lahko delalo, če ne bi nekateri posestniki zahtevali tako neprimerno visokih cen za odkup zemljišč, da jim ni mogoče ugoditi. Stroške morajo nositi domači davkoplačevalci, zato je velika krivica, če hočejo posamezniki to priložnost porabiti, da bi iztisnili zase neprimerno velike dobičke. Zaradi tega se bo sklenil zakon, po katerem se bodo oni trdovratni posestniki razlastili. Svet se bo sodnijsko cenil in vzel za cesto. Tedaj bodo pa dobili dotični posestniki seveda manj, kakor če bi se izlepa pogodili.

Škodo imajo oni sami, škodo ima pa od tega tudi celo ljudstvo, ker se tako potrebna zgradba zakasni. Če ne bo podobnih težav, se bo kmalu delalo tudi v črnomaljskem okraju, in sicer v Poljanah ceste ob Kolpi, ta teden se začne trasirati cesta iz Starega trga čez Tančo goro v Črnomelj. Cesta čez Vinico do deželne meje bo postala državna cesta. Most čez Dobljčanko v Črnomlju se prične kmalu graditi. K novim železniškim postajam se bodo seveda naredile primerne dovodne ceste, ki so bile že določene pri obravnavi zaradi postaj v Črnomlju. Poleg tega se ima izboljšati več drugih potov, med njimi zveza Preloka—Adlešiči. Klanci pod Suhorjem na državni cesti se odpravijo še letos in bo delo v kratkem oddano. Želeti je, da bi vsi složno sodelovali in da posamezniki ne bi pri tako važnih, za vse ljudstvo koristnih napravah z osebno dobičkaželjnostjo delali nepotrebnih ovir.

d Škocijan pri Turjaku. 4. avgusta je zapustil našo faro naš g. učitelj L. Marn. Bil je mirnega značaja in splošno priljubljen. Nekdanji njegovi učenci — Orli — so mu napravili lepo odhodnico z godbo; bivše njegove učenke pa so mu zapele nekaj pesmic za slovo, želeč mu božjega blagoslova v novi službi na Grosupljem.

d Loški potok. V nedeljo, dne 7. avgusta blagoslovimo naš »Društveni Dom«. Za izredno slovesnost je pripravljen zanimiv spored. V soboto zvečer: Petje in godba v lepo razsvetljeni dvorani »Društvenega Doma«, bakljada in kresovi, umetni ogenj. V nedeljo: Ob 9. uri sprejem gostov (na križpotju), nato skupen obhod; ob 10. uri sv. maša na prostem (ob lepem vremenu); po sv. maši blagoslovljenje »Društvenega Doma« in slavnostni govor; ob 1. uri obed; ob pol 3. pete litanije na Tabru; ob 3. govor, petje in godba v »Društvenem Domu«; nato telovadba Orlov moreško, igra s sabljami (nastopi več odsekov); končno ljudska veselica s petjem, godbo in šaljivo pošto na prostem; v slučaju slabega vremena pa po litanijah igra v »Društvenem Domu«. Vstop prost. Prostovoljni darovi se porabijo v prid »Društvenega Doma«. Sodeluje Orlovska godba iz Škocjana in domači pevski zbor. Prijavilo je udeležbo že več društev, zlasti telovadnih odsekov. Vabimo tudi še druga društva in prijatelje našega gibanja. Bravcem »Domoljuba« je znano, kako smo zidali naš »Dom«. Da stoji, je glavna in vsa zasluga potoškega ljudstva. Ta »Dom« je zares ljudsko delo. Zato to ljudstvo v resnici zasluži, da se mu dá vse priznanje in čast. Obila udeležba sosednjih in drugih krajev bi bila porok, da se delo in izredna požrtvovalnost našega ljudstva priznava. Torej na svidenje v naši dolini v nedeljo, ko bo našega »Doma« blagoslovljenje naš praznik.

d Iz Dragatuša. Dne 1. avgusta se je otvorila in Dragatušu pošta. Dolgo časa smo prosili zanjo, pa vse zastoni.

Ko smo se pa obrnili s prošnjo do svojega poslanca preblagorodnega g. deželnega glavarja pl. Sukljeta, pa je on s svojim velikim vplivom na merodajnih mestih v Trstu in na Dunaju dosegel, da smo prepotrebno pošto dobili. Najiskreneje se mu še enkrat zahvaljujemo za vse storjene korake v korist Dragatušu in okolici! Zanimivo je, da je poštni pečat samoslovenski. Prav je to, istotako naj bi bilo tudi drugod po Slovenskem. Menda vendar niso Nemci tako zabiti, da ne bi znali brati samoslovenske besede! Ali je potrebno na poštnem pečatu n. pr. Semič-Semitsch ali Gradac-Gradatz itd. Ali ne bi zadostovalo samo Semič, Gradac itd. — 1. oktobra se preselijo v Dragatuš orožniki iz Pobrežja pri Adlešičih, kjer se orožniška postaja menda opusti. Za stanovanje so si najeli v Dragatušu ravno pred cerkvijo jako lepo hišo, katero je neki Amerikanar dal vso lepo popraviti in prenoviti — potem pa vse skup pustil in se vrnil zopet nazaj v — ameriški raj.

d Čatež pod Zaplalom. Naše kmetijsko društvo si je omislilo motor na bencin. Sedaj mlati, pozneje bo pa opravljal še kako drugo kmetijsko delo. Pri mlačvi se je izvrstno obnesel. Prvi dan je omlatil 28 štantov ječmene, drugi dan pa 13 štantov pšenice. Plača za mlačev je 1 K za bencin in motor in 20 vin. za strojnika na uro. Motor omlati deset- do petnajstkrat toliko, kakor se je dosedaj omlatilo s cepci; zato je pa mlačev z motorjem najmanj trikrat cenejša. Društvo bo drage volje postreglo vsem kmetovalcem v vsej okolici, samo dosti zgodaj se je treba zglasiti. Zadostuje dopisnica z naslovom: »Kmetijsko društvo na Čatežu pošta Velika Loka.« Motor je postavljen na vozu in par konj ga pelje lahko skoro v vse klance, mlatilnica je pa na svojem vozu.

d Vače. »Ljudska hranilnica in posojilnica« na Vačah prav lepo uspeva v veliko jezo naših naprednjakov, ki pač vedo, zakaj so od Blagajneti odvisni. V rokah imamo uradno poročilo o izvršeni reviziji, ki se jako pohvalno glasi. Doslej smo imeli že dvakrat revizijo. Kdaj pa ima Blagajnetova »šparkasa« kak občen zbor ali pa revizijo? Pač pa nam ni neznano, da se je že iz Blagajnetove vzdigovalo in nosilo drugam, magari celo k nam. — V nedeljo, 14. t. m., bo v našem izobraževalnem društvu za vse člane predaval g. Slavko Ravnihar o naprednem kmetijstvu in gospodarstvu. Preteklo nedeljo, 7. t. m., je predaval deželni odbornik in naš poslanec dr. Evgen Lampe o ljudski izobrazbi, za kar smo mu vsi hvaležni ter mu kličemo: Kmalu na svidenje! Tvarina je bila zelo zanimiva, obisk precej številen. Tekom enega meseca si je naše društvo skoro podvojilo število članov, ki jih šteje že do 130. Precej številen je ženski odsek, ki smo ga ustanovili 7. t. m., a tudi najboljše možje iz celega okoliša so častno zastopani. Telovadni odsek Orel šte-

je 38 članov, ki se že pridno telovadijo. Zahtevamo pa in tudi bomo zahtevali od vsakega, da ne žali in se ne da žaliti od stranke stranišča. Kdor bi se z liberalci spuščal v prepir ali pretep, ta ni naš. Za ponočnjake, pretepače, kurje tatove, razgrajne in zavratne napadalce med nami ni prostora. Pri nas smo že toliko napredovali, da preziramo žvižganje, zmerjanje, sramotilne razglednice in nesramne napise, kojih vsebino da znani dopisun v svoj časopis. Z delom za pravi ljudski blagor bomo liberalno stranko postavili v pravo luč.

d Strela. — **Alkohol.** V petek je strela udarila v gospodarska poslopja Janeza Pirc iz Dednega vrha pri Raki. Pogorel je hlev, kašča, kozolec in krma. — V četrtek se je obesil Franc Levičar iz Gore. Pil je in pil v hramu na Cesti pri Krškem in končno vrat zadrgnil z vrvoj. Ko ga vzdignejo, bruhne vino iz njega. Žalostna smrt!

d Št. Rupert. Igra »Tri sestre« se bode igrala v nedeljo, 14. t. m., popoldne. Zanimivo in poučno! Možje in žene, fantje in dekleta, se boste pri posnetih zabavi dobro nasmejali. — Bika patagonske pasme, katero hoče vpeljati deželni odbor po naših krajih, ima Franc Strmole v Praprečah in J. Brdek v Škocijanu pri Št. Rupertu. Toliko živinorejcem, posebno pa članom živinorejske zadruga na znanje. Strmole ima tudi mrjaščka jorkširske pasme. Oboja živina je jako lepa. — Dobro mu je zasolil tujec domačinu: »Ciganski pes (»Slov. dom«) je tako grd, da ga še na stranišče ne vzamem!« Nekaterim so pa laži tega lista več nego sveto pismo. Fej!

Notranjske novice

n Na Dobrovi sta se veliki oltar in prižnica krasno prenovila. Delo hvali mojstra. Gospod Pengov je vreden naslednik pokojnega Andr. Rovšek. Kamnoseško delo je mojstrsko izvršil gosp. Jakob Vetrošč iz Šiške. Prenovljen oltar bodo presvetili knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v nedeljo pred Velikim Šmarnom na novo posvetili. Na Dobrovo bodo prišli že v soboto pred Velikim Šmarnom in bodo ostali še v nedeljo in na Veliki Šmaren ter vse tri dni izpovedovali.

n Na Dobrovi, starodavni božji poti, bo bogoslužbeni red med šmarnimi mašami, to je med Velikim Šmarnom in praznikom Marijinega imena naslednji: Ob delavnikih bosta stalno po dve sveti maši, in sicer ob šestih in osmih. Ob nedeljah in praznikih pa bodo svete maše od petih zjutraj do enajstih popoldne vsako uro. Ob devetih je slovesna. Pridiga bo ob pol šestih in ob devetih. Izpovedovalo se bo pred praznikom od štirih popoldne do desetih zvečer. Ob praznikih in nedeljah od

štirih zjutraj dalje. Izpovedniki imajo toliko oblast, kakor ob času sv. misli jona.

n Idrijske novice. Abstinenci in odseki so se jeli ustanavljati v naši okolici. V Idriji so takega ustanovili 31. jul. Udov bi pričakovali več. Cemu ta nepotrební strah, vsaj enkrat v tednu se odpovedati družbi demonov alkohola. Kdor pa čuti še več moči v sebi, ta se naj zaveže, da določeno dobo ne bo pokusil nikake alkoholne pijače. — Železnica se zopet obeta Idriji. Dne 3. avgusta je prišla sem komisija od ministrstva, da si ogleda tla za progo Ljubljana - Vrhnika - Idrija - Sv. Lucija. Kakor znano, ima železniško ministrstvo pri sebi dva načrta za zvezo Idrije s svetovnim prometom. Ta imenovani načrt je prvi. Žirovci so bili zelo hudi, ker se ni izbral drugi načrt, po katerem bi tudi oni imeli postajo, in prav imajo. — Udarila je strela dne 5. avgusta okrog poldne v Rižah v hišo Jakoba Krapša. Naredila je nekaj škode in napravila bi bila kmalu ogenj, ako bi ga ne bili precej zadušili. — Spodnja Idrija. Lepo slovo so naredili prijatelji in somišljeniki gospodu nadučitelju J. Bajcu ob njegovem odhodu iz Spodnje Idrije v Št. Vid nad Ljubljano. Slomškova podružnica se je poslovila od njega na sestanku v Žireh, izobraževalno društvo pa se mu je zahvalilo za njegovo sodelovanje kot tajnik, pevovodja, predavatelj na predvečer njegovega odhoda. Prifarci smo ga radi imeli. Gospod Bajec je, dasi miren, vendar odločen katoliški mož in je eden izmed tistih redkih učiteljev, ki so se držali pravih načel že takrat, ko je bila »Slomškova zveza« še v pričetku. Naj se g. Bajec ravna po tem načelih povsod in tudi šentvidčani ga bodo vzljubili.

n Župni urad v Vipavi naznanja, da se bo običajni romarski shod v Logu pri Vipavi vršil na Vel. Šmarna dan, 15. avgusta t. l., kakor po navadi. Če bo mogoče imeti shod tudi dne 8. septembra, se bo p. n. občinstvu pravčasno naznanilo.

n Bogomila v Vipavi priredi na Veliki Šmaren gledališko predstavo v telovadnici vipavskega Orla. Vspored: 1. Bajuk: Je pa davi slanica pala. Narodna. 2. Bajuk: Meglica. Narodna. 3. K. Burgarell: Nazaj v planinski raj. Besede Simona Gregorčiča. Samospev s spremljevanjem harmonija. 4. P. Volarič: Divja rožica. Dvospev s spremljevanjem harmonija. 5. * * *: Cvetina Borogradska. Igra s petjem v sedmih slikah. 6. Srečkanje v korist osirotele mladine. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina: Sedež 1 K, stojišče 40 vin. K obilni udeležba vabi »Bogomila«.

n V Cerknici! Kdaj? V nedeljo, 21. avgusta, ko bo v Cerknici velika ljudska slavnost. Popoldne: Pozdrav gostov in odhod po trgu, služba božja pri cerkvi sv. Roka in ljudski shod pod milim nebom. — Popoldne: Litanije v farni cerkvi, potem javna telovadba cerkniškega okrožja Orlov, pozdravi

zastopnikov raznih odsekov in društev, ter ljudska veselica z zelo lepim sporedom. Sodeluje godba in več pevskih zborov. — Dobrodošli vsi prijatelji in somišljeniki!

n Velika poletna veselica v svetovni Postojnski jami. V nedeljo, 14. avgusta t. l. se vrši v Postojnski jami velika poletna veselica. Ta čarobni podzemeljski svet, kateri meri nad 21 kilometrov, od teh je 6 kilometrov dostopnih občinstvu, zavzema vsled svojih premnogih prednosti — najrazličnejše kapniške oblike, čist zrak, izključna elektr. razsvetljava, jamska železnica, izvrstna pota, ležeč na glavni progi južne železnice — prvo mesto med vsemi jamami na svetu. V obširnih dvoranah bode koncertiralo več godb in vstopnina v jamo se je znižala na 2 K za osebo. — Veselica se prične ob 3. uri popoldne (pri vsakem vremenu). Pri tej priliki bode vozilo več posebnih vlakov v Postojno.

Iz raznih krajev

— **Ustanovitev podružnice »Slovenske dijaške zveze« za Gorenjsko.** 14. t. m. si ustanove gorenjski člani S. D. Z. svojo podružnico. Ob tej priliki prirede na Jesenicah veliko slavnost, na katero najvljudneje vabijo vse dijače somišljenike in vse prijatelje kat. narodnega dijaštva. Spored ji je: Ob 8. uri zjutraj sv. maša (služi tov. J. Klopčič) in cerkveni govor preč. g. župnika A. Skubica; ob 9. uri zborovanje v »Delavskem domu« S. K. D. D., otvori in vodi podpredsednik S. D. Z., iur. Josip Basaj z dnevnim redom: a) »O namenu in pomenu podružnice S. D. Z. za Gorenjsko«, poroča iur. Jak. Mohorič; b) »Katoliški laik in verska ideja«, govori teol. Matej Vilfan; c) čitanje pravil in volitev odbora; d) slučajnosti. — Od 4. do 6. ure popoldne javna telovadba jeseniškega telovadnega odseka s sodelovanjem gorenjskega kat. narodnega dijaštva in eventuelnih zastopnikov gorenjskih telovadnih odsekov. — Ob pol 8. uri zvečer v »Delavskem Domu«: a) Pozdravni govor (phil. L. Sušnik, predsednik »Danice«); b) narodna igra v treh dejanjih »Stari Ilija«, spisal Ig. Borštnik; c) prosta zabava. Pred in med igro svira »Orkester delavskega društva«. — Skušnja za javno telovadbo bo od pol 12. do pol 1. ure, skupno kosilo ob 1. uri. Kraj za oboje se naznači pozneje. — Tovariši in gostje, ki se žele udeležiti skupnega kosila in po igri na Jesenicah prenočiti, naj naznačijo to na naslov: Ivan Krivic, predsednik S. K. D. D., Jesenice-Fužine št. 11. Tisti tovariši, ki hočejo prenočiti na Jesenicah že v soboto, 13. t. m., morajo to še posebej javiti. Vsi, ki mislijo prisostvovati dopoldanskemu zborovanju, morejo pravočasno priti z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 5. uri 40 min.

zjutraj in pride na Jesenice ob 7. uri 39 min.

Štajersko. Štajerski Slovenci na Gorenjskem. V ponedeljek, dne 25. julija, se je okrog 1500 slovenskih romarjev iz Spodnjega Štajerja na dveh posebnih vlakih peljalo k Mariji Pomagaj na Brezje. Pozdravni govor v cerkvi je imel č. g. gvardijan. Prvo pridigo ob 4. uri popoldne je imel profesor Kociper iz Maribora, zvečer ob 7. uri pa državni in deželni poslanec dr. Korošec. Okoli pol 9. ure zvečer se je vršila veličastna rimska procesija. Slovesno je bilo, ko je poldrug tisoč vernih Slovencev z lučicami v rokah slavilo v gorečih molitvah in pesmih Marijo, našo kraljico. Cerkevni stolp je bil čarobno razsvetljen. Drugo jutro, dne 26. julija, nas je ob 3. uri vzbudilo močno streljanje in pritrkovanje zvonov. Pridigoval je župnik Gomilšek, slovesno sveto mašo pa je daroval v kapelici pred čudodelno podobo tinjski župnik Medvešek. Romarji so sprejeli vsi sveto obhajilo. Ob pol 7. uri so se podali na Bled. Vsi romarji so se vrnili zadovoljni domov. — **Redek slučaj.** Od Sv. Lenarta v Slov. Goricah se nam piše: S poslopja tukajšnje c. kr. sodnije visi že peti dan bela zastava v znamenje, da se v tukajšnjih zaporih ne nahaja nikak kaznenec. To je za veliki sodnijski okraj gotovo čisto izvanreden slučaj. Zadnjikrat je vihrala bela zastava dne 18. velikega srpana 1908. To je najlepši odgovor na napade v »Marburger Zeitung«, ki pravi, da se največ zločinov dovrši v slovenskih pokrajinah. — **Žrtev poklica.** Te dni je umrl dr. Fritz Reuschel, ki se je pred dvema leti pri svojih raziskavanjih o tuberkulozi okužil z bacili. Mož je bil kliniški asistent v Anini otroški bolnišnici v Gradcu.

Koroške novice. Grozen požar. Iz Št. Vida v Podjuni: Dne 23. t. m., proti 5. uri zvečer, je nastal grozen požar v Rikarjivesi, ki je v kratkem desetim posestnikom 26 večinom velikih poslopij z vsem, kar je bilo v njih, vpepelil. Ljudje so bili večinoma na polju, in ker se je ogenj vsled nastalega viharja hitro razširil, niso mogli kaj rešiti. Zgorelo jim je vse — nekaterim celo svinje. Škode je nad 120.000 kron. Pomilovanja vredni so pa naši pogorelci, ker so zaporedoma obiskani po nesrečah, kakor: po podjedih, suši, pred dvema letoma in letos pred dvema mesecema po toči. Zavarovani so sicer vsi, a za majhne svote, katere ne bodo nekaterim še za les zadostovale. — **Slovensko podjetje.** Slovenci na Koroškem napredujemo, počasi sicer, a vendar le. In tak napredek v tužnem Korotanu je vendar razveseljiv. Pred par meseci je kupil grad Gamsenegg pri Guštanju (Gutenstein) z obsežnimi posestvi Slovenec g. Celestina. In ravnokraj je kupil neki slovenski konzorcijski vrecel kisle vode s posestvom vred na Tolstem vrhu pri Guštajnu na Koroškem. Tolstovška slatina, dosedaj »Fettengupfer Sauerbrunn«

imenovana, je izborna namizna zdravilna kislavoda.

Gladbeck. V tekočih letih se je takorekoč vzdignila vsa naša lepa slovenska domovina v globoko narodni zavesti in trdno katoliškem prepričanju proti njenim sovražnikom — in njo tudi Slovenci na tujem, v Nemčiji. Dokaz temu so mnogoštevilna slovenska katoliška društva, ki se ustanovljajo. Pri nas v Gladbecku na Westfalskem smo preteklo jesen ustanovili »Katoliško društvo sv. Barbare za slovenske rudarje«. Glavni namen društva je, podpirati vero in pravost in narodno zavest. Društvo lepo napreduje; začetkoma je imelo nekaj nad 30 udov, zdaj jih ima že nad 100. Dne 11. septembra t. l. bomo praznovali slovesnost blagoslovljenja zastave, katere se bodo udeležila tudi druga tukajšnja slovenska katoliška društva. Ker društvo pri svojih zmernih dohodkih ni moglo samo iz svojih sredstev kupiti zastave, je moralo iskati pomoč v ljudoljubni podpori. Pred vsem moramo omeniti podporo 100 mark = 118 kron, katero so nam dali prevzvišeni knez in škof ljubljanski. Prisrčna jim hvala! Kakor pri vsaki sveti stvari, tako nam tudi pri našem društvu ne manjka nasprotnikov. Socialni demokrati so naši največji sovražniki. Po ustanovitvi društva so se z vso surovostjo zagnali v nas. Zdaj pa, ko so uvideli, da se naše društvo kljub njenim surovostim lepo razvija, so poparjeni nekoliko utihnili. Bratje, tud' v bodoče se hrabro bojujmo! Za društvo katoliško in njega obstoj, Z besedo, z dejanji krepko pospešujmo Blaginjo njegovo in splošni razvoj!

Hamborn ob Reni. Naše društvo sv. Barbare se malokdaj spravi v list, pa vendar ne spi. Imeli smo v nedeljo 31. julija, krasno veselico s tombolo in igro »Repoštev«. Prav vrli popotni rokodelci, zviti Krempel iz Šemnika pri Zagorju in modri Smola iz Št. Vida pri Zatičini in vedno lačni Ščurek iz Pilštanja so lepo deteljico naredili, ko so se dobili pri Brezovem dolu. Repoštev iz Kozjega doma je prišel k njim seveda iz Ribnice, vsaj je to pravil. Sodnik Zamuda iz Šemnika ni mogel koražnega Krempela ustrašiti, čeravno je njegov stric, in sodnijskega pisarja Dolganoča iz Vranskega mora njegova žena malo bolj izurjati, da ne piše takih neumnosti. Zlobnemu gostilničarju Kosmatinu iz Teharij privoščimo, kar mu je občinski sluga Šoln želel vkljub vsem kozarcem žganja, pelinovca, brinovčka, slivovke, ki jih je pri njem brezplačno izpraznil. Upamo, da Šolnovi sovaščani v Kapelah pri Brežicah niso vsi toliko žejni, kakor on; to bi bilo hudo, toda igrati zna izvrstno. Gostilničarjev natak Peter iz Šmartnega pri Litiji nam je dopadel; četudi ponoči ne gre nikamor, ker ga je strah, je vendar pogumno kot novi občinski sluga dosedanega gospodarja grabil in v ječo peljal. Prav junaško se je obnašala Šolnova žena v grozni

stražniški pripravi; v čast je lahko Malemu Kamenu pri Rajhenburgu, če so tamošnje ženske vse tako korajžne; toda pri nas je eden Mišel tičal v ženski obleki, zato je Solnova žena po pravici hlače nosila. Vrli kmetje so bili, ki so v čudni noši pred ječosvinjakom na straži stali; prišli so nalašč iz Bučke na Dolenjskem in iz Vidma ob Savi in z Velikega Kamena pri Koprivnici. Slovenka iz Blagovice nam je dala iz trume svojih dečkov tri majhne gorske duhove. Srčno smo se smejali, ker vsi igralci so svojo vlogo spretno izvršili. Velika dvorana tukajšnjega katoliškega društvenega doma, kjer je tudi lep oder, je bila skoraj napolnjena s Slovenci. Tudi dva gospoda kaplana sta nas obiskala in se čudila, da nas je bilo toliko vkup. Predsednik nam je med posameznimi dejanji marsikaj smešnega in resnega predaval; seveda smo tudi krepko peli. Pri koncu smo predsedniku srečno pot voščili za izlet na Slovensko in v sveto deželo in mu naročili, da nam mora mnogo prinesiti iz Jeruzalema in nas le hvaliti pri domačih gospodih.

Drobtine

Vpliv kopeli na srce je jako različen; odvisen je od temperature kopeli. S kopeljo moremo srce vaditi, varovati in krepiti, moremo ga pa tudi slabiti, in ako je srce bolno, mu resno škodovati. Učinek kopeli se izraža na krvni tlak in na vtip, odvisen je tudi od tega, kako dolgo traja kopel in kaj je pramešanega vodi. V splošnem krepe hladne in mrzle kopeli srce, dočim ga vroče kopeli precej utrujajo. O učinkovanju vodnih kopeli na srce je dr. Strassburger v Bonni izvrševal preiskave, katerih rezultati so velikega pomena. Po tem, kar je on dognal, se ob začetku mrzle kopeli krvni tlak zvišuje, ker se žile stisnejo, srce vtriplje počasi in jako enakomerno; potem se žile zopet razširijo in krvni tlak se zmanjša. V gorki kopeli srce hitreje vtriplje, pri kopelih od 34 po 36 stopinj Celzija se delovanje srca med kopanjem nekoliko zadržuje, pri kopelih od 37 do 40 stopinj pa nekoliko pospešuje. Pri kopelih nad 40 stopinj narašča delovanje srca kaj močno, ker je pri vročih kopelih tlak krvi in vtirp zvišan in mora torej srce veliko več delati. Zato je treba posebne previdnosti s kopelmi, ki poté; najmilejše med temi so še električne kopeli in peščene kopeli, ker ne ovirajo izhlapevanje potu. Pri slanih kopelih je vtirp srca počasnej, nego pri navadnih vodnih kopelih. Opomniti pa moramo, da je izvrševal dr. Strassburger svoje preiskave izključno na zdravih ljudeh, njegovih rezultatov se torej ne more prenesti brez vsega drugega na bolnike.

Drzen skakalec. Iz New Yorka se poroča 29. junija: Za 250 dolarjev, dve

novi obleki in morda tudi, da postane »slaven«, je 17 letni Oton Eppers iz Brooklyna skočil z broocklinskega mosta v reko, v globočino 135 čevljev. Udaril je z veliko silo ob vodo in se pogreznil napol nezavesten, a ko je prišel zopet na površje, ga je rešilo moštvo neke ladje in prepeljalo v bolnišnico, kjer se je pa dognalo, da ni nič poškodovan. Pozneje je bil pripeljan pred policijskega sodnika, a zopet izpuščen, ker se mu ni moglo dokazati, da je poskušal izvršiti samoumor. 250 dolarjev in oni dve novi obleki mu izroči neki broocklynski trgovec z oblekami.

Mnogotere zdravniške izkušnje potrjujejo, da provzroči vsakodnevno zavživanje jednega kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice že čez 5 do 6 dni polagoma zmanjšanje telesne teže, da pa pri tem ne nastopi niti razpadanje telesne moči niti motenje prebave. — Če se skozi 3 do 4 tedne zavživa staropriznana Franc Jožef-ovo vodo in obenem s tem združuje daljše telesno gibanje vsak dan, se na ta način lahko popolnoma nadomesti potovanje v kopališča, ki vzamejo mnogo časa in so tudi precej draga. Zdravljenje raztoliščevanja se lahko s to najizdatnejšo rudninsko vodo izvaja tudi doma z izvrstnim uspehom. Povprašajte o tem svojega hišnega zdravnika. Svetovnoznana Franc Jožef-ova grenčica se razpošilja samo v popolno naravnem stanju in se dobiva v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudninskih voda.

22

Dobre knjige

* Ravno kar je izšel v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani 13. zvezek »Zbirke ljudskih iger«, ki obsega sledeče igre: »Vestalka«. Založba v petih dejanjih. — »Smrt Marije Device«. Igrokaz v treh dejanjih. — »Marijin otrok«. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. Vse igre so prirejene za ženske vloge; cena snopiču 80 h.

* **Aprobirana učna knjiga.** C. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk je izjavilo z razpisom dne 14. julija 1910, št. 28.990, da se bo razglasila obča aprobacija knjige Juvančič Friderik: Učna knjiga francoskega jezika za srednje in njim sorodne šole. I. del. Dobi se v »Katoliški Bukvarni«.

* **Erker »Enchiridion Liturgicum in usum Clericorum et Sacerdotum in sacro Altaris ministerio. Editio altera emendata et aucta.** Broš. 4 K 60 h, vez. 5 K 80 h. Druga pomnožena izdaja Erkerjevega Enchiridiona je avtentična, jasna in precizna, upošteva vse dekrete in spada med klasična dela te vrste.

Dobi in naroči se pri »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, ki je delo založila.

* **Jakov Tomasovič (Cetinski Mlinar): Glasi i Uzdas (Pesmi).** Reka. Tiskarski in umetniški zavod »Miriam« 1910. S pesnikovo sliko. Naroča se pri pisatelju na Reki, via del' Ponte št. 1. Cena 1 krono po pošti. — Hrvatskemu narodu je precej znano ime Cetinskega Mlinarja, izbornega pestnika. Izdal je v krasni opremi svoje pesmi pod naslovom »Glasi i Uzdas«. To so glasovi duše, popolnoma narodne, duše, polno poleta. To so vzdih plemenitega srca, ki bije za vero in narod — iskreno in milo. Pesmi toplo priporočamo!

Za kratek čas



Kje je Daniel, ki je bil vržen v zverinjak?

Mnenje gosp. dr. Edgarda Saias-a v Solunu.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Preizkušal sem na nekaterih bolnikih buteljke Vašega Serravallovega Kina vina z železom, ki ste mi ga poslali in bil sem jako zadovoljen. Pri enem izmed teh bolnikov v konvalescenci sem mogel konstatirati da so njegove moči s pomočjo tega vina hitro narastle, splošno stanje se je znatnoboljšalo in tek se je zopet pojavil. Drugi slučaj, kjer sem dosegel imenitne uspehe, je bila neka porodnica, bolna na malarični mrzlici. Vaše vino zmagalo Laveranovega parasita. Ta dva slučaja mi zadostujeta, da bom z naprej vedno pripisoval Vaše vino vselej, kadar bo prilika.

Solun, v maju 1909.

Dr. E. Saias

CLIMAX motor in petrolej

Najcenejši obrat.
Bachrich & Co.
tovarna za motorje
Dunaj XIX/6
Hollighausstr. 83.

Opozarjamo na oglas na zadnji strani današnje številke tvrdke H. Suttnerja v Ljubljani, ki ima najboljše ure sedanosti, kakor: zlate, srebrne, tula, nikelnaste in je-klene.

Čistredni banka českých spořitelů

2253 podružnica v Trstu 21-1
obrestuje Piazza del Postorosso 3

- vloge na knjižice 4 1/4 %
- premijove vloge 4 3/4 %
- vloge v tekočem računu po dogovoru

— Poštne položnice se pošljejo na željo zastoj. —
Bančni posli vsake vrste. Vadijo in kavcije.

Fani Komar
(oblastveno koncesionirani učni zavod)
Ljubljana, Pred Škofijo št. 21
poučuje v krojnem risanju in praktičnem izdelovanju oblek. 1144

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.
Praga, 3. avgusta: 84, 83, 26, 86, 62.
Gradec, 6. avgusta: 87, 39, 24, 86, 2.
Dunaj, 6. avgusta: 50, 60, 49, 72, 73.

Tržne cene
za 100 kg. Ljubljana
V Ljubljani, dne 9. avgusta 1910.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena
Pšenica	22	50	Živa vaga:	
Rž	18	20	Goveda pitana ..	78
Ajda	15	—	Teleta teška	100
Ječmen	15	—	Teleta mala	102
Oves	16	—	Prasiči	132
Proso belo	19	—	Koštruni	100
Proso rumeno	15	30		
Koruzna stara	14	80		
Koruzna nova	—	—		
Leča	24	—		
Grah	20	—		
Laneno seme	34	50		
Grasica	22	—		
Domača detelja	90	—		
Gorenjska repa	—	—		
Fizol Rieničan	—	—		
Fizol Prepelčan	—	—		
Fizol Mandolčan	—	—		
Cebula	10	50		
Krompir	6	—		
Zelje sveže	—	—		
Zelje kislo brez	—	—		
soda	—	—		
Repa sveža	—	—		
Repa kisla brez	—	—		
soda	—	—		
Brinje	—	—		
Rumna	20	—		
Orchi	—	—		
Gobe suhe	200	—		
Ježice	—	—		
Zelce	—	—		
Smrekovi storži	—	—		
Seno	4	50		
Slama	—	—		
Strelja	3	—		

JOSIP JANKO

urar v Kamniku
Velika ulica, pri-
poročila veliko za-
loga žepnih in
stenskih ur, budil-
nic, verižic, prsta-
nov, uhanov, bro-
šev, kakor tudi
vsakovrstnih ocal
po zelo nizki ceni.
Razpošiljanje blaga na vse kraje
sveta. Ceniki na razpolago.

Suše gobe
Kupujeta
SEVER & URBANIČ
— Ljubljana —
Marijin trg 2.

20 kovačev - nabijačev

se takoj sprejme v
budimpeškem predmest.
proti plačilu 34 vinarjev
za enournno delo in akord.
Reflektanti naj pošljejo
svoje naslove ali ponu-
be na anončno eksped.
J. Blockner, Budapešta IV.,
Semmelweis-utca 4 pod
sifro „Kovači-nabijači
2406“. 2128

Umetne zobe

Brez ruvanja zobnih ko-
renin se ustavljajo ame-
rikanski umetni zobje,
posamezno ali cela zo-
bovja, izvezmli nedelje in
praznike vsak dan od 8.
ure zjutraj do 6. zvečer
v konc. zobarsk. atelje

O. Seydl
665 Ljubljana,
Stritarjeva ulica št. 7.

Puške!
Lancaster . . . od K 28—
Flabertpuške . . . 8-50
Pištola . . . 2—
Semokresli . . . 5—
Poprave ceno. Ilustri-
rani cenik franko. 870
F. Dušek, Opočno 123, Češko.

LASE
od žensk strižene in
zmešane plačam samo
jaz najdražje, ker jih ra-
bim za lastni izdelek.
M. Podkrajšek
627 frizer 10-1
Ljubljana, Sv. Petra c. 32
v Levčevi hiši.

Tečaj za trgovsko vedo. Frid.
Mesterja imejst. slovite
preko evrop. meje znane
trg. akad. Lipsko. 12 do-
centov. Prospekt zastoj.

Le pri nas dobitte pristno blago
Zelo ugoden nakup
40 metr. ostankov
cefrna, volle, flaneli in dru-
gega perila, blaga, krasne,
dolge 1-8 m, izbrane po-
silija po povzetju franko za
18 K dobro znana razpo-
sila siljalnica 15-1
V. J. Havlicek a bratr.
Poděbrad (Češko).
Vzorci teh ostankov se ne
pošiljajo. Vzorci modnega
blaga in manufakture z
najnižjimi cenami razpo-
šiljamo franko.

Utenca za krojaško
obrt sprejme
Ivan Zvezda, Jesenice
na Gorenjskem. 2186

V južnonemški tkalnici za
bombaž dobi spetni
selfaktor-mojster

in nekaj nastavev, kakor tudi
delavke na predpredilni
stroj trajno delo. Lepa stano-
vanja. — Prijave pošiljati pod
S. P. 3591 na Rudolf Mosse,
Augsburg (Nemčija).

2196 3-1

Ogromno
denarja prihranite, ako
naročite takoj cagaste
ostanke za ženske oble-
ke po 20 m, močni 8 K,
zelo močni 10 K, poseb-
no fini 12 K. Naročila
čez 20 K franko.
Slovenska veletrgovska hiša
R. Stermecki v Celju.

Sakko-Altenburg
Technikum Altenburg
Ravn.: Prof. A. Novak.
Stroje, elektr., papirna,
avtomob., plinska in vodna
tehn. 5 laborat. 2000 H 1
Pragr. zast.

Naročajte „Domo ljub“.

1 1/2 do 2 kg
se pridobi
vsak dan
na teži z
dr. Zellner
krmo
zapratiše
3 krat redilnojši od koruze
50 kg z vrečo K 11-50 od to-
varne. 1. za zrelo, 11. pitanje.
Molko zviša množino mleka
pri kravah za 1 1/2, de
2 litra na dan. K 7-50
za 50 kg od tovarne.
Zdr. tovarne za krmila z. dr.
Bratje Tausky
Dunaj II., Praterstr. 15.
Prospekt, Goldgrube' zastoj.
1884 12-1

Posestvo

se proda iz proste roke, skupaj ali razdeljeno na Veseli gori
pri St. Rupertu. Hiša je pripravna za vsako obrt in je dobroda-
gostilna, ker je pet sejmov. Več pove Jožef Škarje, posestnik,
Vesela Gora, pošta St. Rupert - Dol. 2550 4-1

POSESTVO

se proda na Štajerskem v
ravnini, 44 1/2 oralov, redi
se lahko 16 glav živine.
Cena 16.000 K, na plačilo 6.000 K. Naslov: N. Jakič,
pošto ležeče glavna pošta, Ljubljana. 2252

264 — Ustanovljeno 1832. — 53 1

Priznано najboljšo oljnate barve
zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako
konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno
množino pobravnati veliko površino, razpošilja po
nizkih cenah
Adolf Hauptmann, Ljubljana
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneza, lake
in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov.
Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Lepo posestvo

z 42 orali (med temi 15 oralov lepega gozda),
tik ob okrajni cesti, proda zelo po ceni in
2272 pod ugodnimi plačilnimi pogoji 5-1
dr. R. Pipuš v Mariboru.

Za slabokrvne in prebolele je zdravniško pripo-
ročano črno dal-
matinsko vino „**Kuč**“ najboljšo sredstvo
4 steklenice (5 kilogramov) franko K 4-—
BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana. 1431 14-1

V Ameriko in Kanado
zložna, cena
in varna

vožnja s
2927/07 **Cunard Line**
Bližnji odhod iz domače luke
Trsta: Ultonia 23./8., Carpatia 13./9., Pannonia
27./9. 1910.
Iz Liverpoola: Lusitania (najboljši največji in naj-
lepši parnik sveta), 27./8., 17./9., 8./10., 5./11.,
17./12., Mauretania 20./8., 10./9., 1./10., 29./10.,
19./11., 10./12. 1910.

Pojasnili in vožne karte pri **Andrej Odisek, Ljub-**
ljana, Slomšk. ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusov. Cena
vožnji Trst-New-Jork III. razred K 180— za odraslo
osebo vstevši davek in K 100— za otroka pod deset
let vstevši davek.

Strekovni zdravnik za
očesne, ušesne in
vratne bolezni 1-1
2256
dr. Josip Pogačnik
Je odpotoval